

XXXIV

ELÄINLÄÄKINTÖLAITOS

MAATALOUSMINISTERIÖN ELÄINLÄÄKINTÖOSASTON
KERTOMUS VUODELTA
1938

IX VUOSIKERTA

VETERINÄRVÄSENDET

LANTBRUKSMINISTERIETS VETERINÄRAVDELNINGENS
BERÄTTELSE FÖR ÅR
1938

IX ÅRGÅNGEN

SERVICE VÉTÉRINAIRE

RAPPORT DE LA SECTION VÉTÉRINAIRE DU MINISTÈRE
DE L'AGRICULTURE POUR L'ANNÉE
1938

(SVENSKT SAMMANDRAG SID. 15; RÉSUMÉ PAG. 17.)

HELSINKI 1945
Tilastokirjasto
Statistikbiblioteket

212456

XXXIV

ELÄINLÄÄKINTÖLAITOS

MAATALOUSMINISTERIÖN ELÄINLÄÄKINTÖOSASTON
KERTOMUS VUODELTA
1938

IX VUOSIKERTA

VETERINÄRVÄSENDET

LANTBRUKSMINISTERIETS VETERINÄRAVDELNINGENS
BERÄTTELSE FÖR ÅR
1938

IX ARGÅNGEN

SERVICE VÉTÉRINAIRE

RAPPORT DE LA SECTION VÉTÉRINAIRE DU MINISTÈRE
DE L'AGRICULTURE POUR L'ANNÉE
1938

(SVENSKT SAMMANDRÅG SID. 15; RÉSUMÉ PAG. 17.)

HELSINGIN YLIOPISTON
TILASTOTIETEELLINEN LAITOS
STATISTISKA INSTITUTIONEN
VID HELSINGFORS UNIVERSITET

HELSINKI 1945

Eläinlääkintölaitos v. 1938.

I.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

Joulukuun 22 päivänä 1937 annetulla asetuksella jaettiin eläinlääkintöosasto v. 1938 alusta alkaen kahteen toimistoon, nim. eläintautitoimistoon, joka käsittelee kaikki eläintautien vastustamista ja ehkäisemistä koskevat ja siitä johtuvat asiat, sekä ravintohygieeniseen toimistoon, joka käsittelee kaikki lihan ja maidon, siipikarjan ja metsänriistan tarkastusta sekä muuta siihen verrattavaa tarkastustoimintaa ja siitä johtuvat sekä eläinsuojelua koskevat asiat.

Käsitellyt asiat.

Vuoden aikana on osastolle saapunut seuraavat määrät *anomuskirjelmistä*:

tuberkuloosia koskevia anomuksia	838
muuta tauteja koskevia anomuksia	1 839
matkalaskuja	3 510
muuta raha-anomuksia	290
lihantarkastusta koskevia anomuksia	193
tuontilupa-anomuksia	1 081
erilaisia muita anomuksia	306
Yhteensä	8 057

Lisäksi on osastolle saapunut seuraavat määrät v. 1938 suoritettuja virkatoimituksia koskevia *ilmoituksia y. m. kirjelmistä*:

tuberkuliinitutkimuspöytäkirjoja	11 005
ilmoituksia virkatoimituksista muiden eläintautien ehkäisemiseksi	7 980
lihantarkastamojen ja teurastamojen tarkastuskertomuksia	142
ilmoituksia lihantarkastuslaitoksilla todetuista tarttuvista taudeista	81
lihantarkastuslaitosten kuukausiyhteenvedoja siipikarjateurastamojen kuukausiyhteenvedoja y. m.	1 181
185	
valtion eläinlääkintölaboratorion ja valtion lihantarkastamon raportteja	60
ilmoituksia vastaanottomatkoista, virkatoimituksista eläinnäyttelyissä y. m.	528
piirieläinlääkärien kuukausi-ilmoituksia	660
eläinlääkärien vuosikertomuksia	230
Yhteensä	22 052

Sitäpaitsi on osastolle saapunut ulkomaalaisia kuukausi-ilmoituksia tarttuvista kotieläintaukeista, erilaisia julkaisuja, ammattilehtiä y. m.

Osastolta on lähetetty eläinlääkäreille heidän virkasioiden hoidossa tarvitsemansa lomakkeet sekä suuri määrä eläintautien vastustamista koskevia kirjasia karjanomistajille jaettaviksi.

Lainsäädäntö.

Vuoden aikana annettiin seuraavat eläintautien leviämisen ehkäisemistä tarkoittavat lait ja asetukset: N:o 328, lokakuun 21 päivältä, laki hevosten maahan-tuonnista.

- » 381, joulukuun 9 päivältä, asetus ulkomaista alkuperää olevien rehuaineiden maahan tuonnin, myynnin, kuljetuksen ja maasta viennin kieltämisestä.
- » 394, joulukuun 16 päivältä, asetus ulkomailta tuotavien eläinten ja niiden valmistamattomien osien ja raakatuotteiden sekä eräiden muiden tavarain maahan tuonnin, myynnin ja kuljetuksen kieltämisestä ja rajoittamisesta eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi.

Kiertokirjeet.

Kertomusvuoden aikana lähetti eläinlääkintöosasto seuraavat kiertokirjeet:

- N:o 47, tammikuun 24 päivältä, kosk. maahantuotavain eläinten ja tavarain tarkastamista.
- » 48, tammikuun 27 päivältä, kosk. tuberkuloosilomakkeita.
- » 49, helmikuun 3 päivältä, kosk. tarkempia määräyksiä lihantarkastuslain täytäntöönpanosta sisältävän, 29 päivänä huhtikuuta 1932 annetun asetuksen 13 §:n 2 mom. tulkintaa.
- » 50, heinäkuun 20 päivältä, kosk. heinäkuun 1 päivästä 1938 alkaen noudatettavaksi vahvistettua farmakopeaa.
- » 51, marraskuun 23 päivältä, kosk. kehoitusta eläinlääkäreille noudattaa tarpeellista varovaisuutta tartunnan leviämisen suhteen.
- » 52, marraskuun 24 päivältä, kosk. matkakustannusten korvauksesta ja päivärahasta joulukuun 30 päivänä 1937 annettua asetusta.

Apurahat.

Allamainituille yhdistyksille myönnettiin vuoden aikana seuraavat apurahat:

Länsi-Suomen Karjanjalostusyhdistykselle	30 000: —
Itä-Suomen Karjanjalostusyhdistykselle ..	30 000: —
Suomen Eläinlääkäriyhdistykselle	25 000: —
Helsingin Maidontarkastusyhdistykselle ..	24 000: —

Erilaisia tutkimustöitä varten myönnettiin seuraavat apurahat:

Valtion eläinlääkintölaboratorion käyttöön luomistaudin diagnostisoinnista ja vastustamista varten suoritettaviin kokeiluihin 10 000 markkaa, patologis-anatomisen materiaalin keruuta varten 10 000 markkaa ja mehiläistautien tutkimista varten 4 000 markkaa.

Laboraattori V. Rislakille serologisia tutkimuksia varten luomistaudin toteamiseksi 3 000 markkaa.

Piirieläinlääkäri S. Heinolle pika-aglunatiokokeella suoritettavia tutkimuksia varten eräissä meijereissä 2 200 markkaa.

Piirieläinlääkäri E. Huhtalalle 5 000 markkaa ja kunnaneläinlääkäri V. Rasmukselle 500 markkaa maitoserologisten tutkimusten toimeenpanemiseksi Euran, Eurajoen, Mynämäen ja Rauman meijereissä.

Opintoapurahoins jaettiin eläinlääkäreiksi aikoville yhteensä 70 000 markkaa.

Eräiden määrärahojen käyttö.

Vuoden 1938 menoarvioon eläinlääkärien matkakustannuksia varten varatusta 1 800 000 markan määrärahasta, johon vuoden aikana myönnettiin 60 000 markan lisäys, käytettiin tilinpäätöksen mukaan yhteensä 1 843 350: 95.

Tarttuvien eläintautien vastustamiseksi varatusta 2 700 000 markan määrärahasta, johon myönnettiin 900 000 markan lisäys, käytettiin 3 512 641: 30.

Tarttuvien kotieläintautien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi varatusta 150 000 markan määrärahasta myönnettiin korvauksia yhteensä 48 475: —.

Suu- ja sorkkataudin vastustamiseksi käytettiin v. 1938 aikana yhteensä n. 1 000 000 markkaa, mihin sum-

maan ei ole laskettu niitä kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet eläinlääkärien kyseessäolevan taudin takia tekemistä virkamatkoista ja -toimituksista.

Neuvottelukunta.

Eläinlääkintöosaston neuvottelukuntaan kuuluvat v. 1938 aikana, paitsi osastopäällikköä ja toimistopäälliköitä, seuraavat jäsenet:

eläinlääketieteen edustajana eläinlääkäri *W. Castrén*, lääketieteen edustajana lääkintöneuvos *L. Porthan*, maatalouden edustajana maataloushallituksen kotieläinhuolto-osaston osastopäällikkö, maatalousneuvos *W. O. Suonio* ja

lakitieteen edustajana Teknillisen korkeakoulun talousoikeuden professori *V. K. Noponen*.

Edellisten lisäksi ovat neuvottelukunnan kokouksiin ottaneet osaa:

valtion eläinlääkintölaboratorion johtaja, eläinlääketieteen tohtori *R. Hindersson*, piirieläinlääkärit *Chr. Stauffer*, *V. Heinonen* ja *E. Huhtala*, maanviljelysneuvos *Kalle Soini*, kunnallisneuvos *E. M. Tarkkanen*, agronomit *Tatu Nissinen*, *A. Brander* ja *V. A. Brotherrus*, fil. maisteri *Carolus Pettilä*, sekä eläinlääkärit *E. Hildén*, *G. Broberg* ja *A. W. Sandholm*.

Neuvottelukunta on toimintavuoden aikana kokounut 12 kertaa käsitellen luomistaudin vastustamistoimenpiteitä, virkanimityksiä, kurinpitoasioita y. m.

Ulkomainen yhteys.

Suomi on edelleen kuulunut jäsenenä kansainväliseen eläintautitoimistoon — Office International des Épidémiologies — suorittaen jäsenmaksuna vuodelta 1938 Fr. 1 500. Maamme edustajana mainitussa toimistossa on edelleen toiminut osastopäällikkö *V. Kankaanpää*.

Eläinlääkintöosastolle on vuoden aikana saapunut kuukausi- ja viikkoilmoituksia tarttuvista kotieläintaukeista useimmista Euroopan maista ja on osasto puolestaan toimittanut vastaavanlaiset ilmoitukset kuukausittain kansainväliselle eläintautitoimistolle sekä useille ulkomaalaisille eläinlääkintölaitoksille ja -viranomaisille.

II.

Eläinlääkärikunta.

Vuoden alussa oli maassa 263 laillistettua eläinlääkäriä.

Vuoden aikana laillistettiin kaksi eläinlääkäriä: *Liljeberg, Karl Erik Waldemar* ja *Westermarck, Hakon Walter*.

Vuoden aikana kuoli 4 eläinlääkäriä: ent. piirieläinlääkäri *Allan Henrik Höijer*, piirieläinlääkäri *Tuomas Jalmary Melkas*, piirieläinlääkäri *Karl Wilhelm Henriksson* ja eläinlääkäri *Johannes William Sauramo*.

Yhdeltä eläinlääkäriltä otettiin oikeus eläinlääkäriammattin harjoittamiseen v. 1939 loppuun asti, joten eläinlääkäriammattia harjoittamaan oikeutettujen eläinlääkärien lukumäärä vuoden lopussa oli 260.

Eläinlääkärien asuinpaikat läänittäin sekä toiminnan laatu vuoden lopussa selviää sivulla 5 olevasta taulukosta:

Vuoden aikana olivat avoinna seuraavat piirieläinlääkärivirat:

Tampereen piirin piirieläinlääkäri virka tuli avoimeksi piirieläinlääkäri *J. I. Hertzénille* pyynnöstä myönnetyn eron johdosta ja nimitettiin siihen Kokkolan piirin piirieläinlääkäri *Åke Wilhelm Hällfors*,

Kokkolan piirin piirieläinlääkäriksi nimitettiin valtion eläinlääkintölaboratorion laboraattori *Pehr Ivar Stenius*.

Pitkärannan piirin piirieläinlääkäri virka tuli avoimeksi piirieläinlääkäri *T. J. Melkaksen* kuoleman johdosta ja nimitettiin virkaan kaupungineläinlääkäri *Lauri Ilmari Hirvelä*. Hänelle pyynnöstä myönnetyn eron johdosta tuli virka uudelleen avoimeksi ja nimitettiin siihen kunnaneläinlääkäri *Lauri Akseli Uimonen*.

Jääni	Yhden eläinlääk. hallinnossa	Eläinlääk. laboratoriossa	Yliopiston palveluksessa	Muussa opetuskolonnassa	Piirieläinlääkärinä	Muussa valtion toimessa	Kaupungin, kaupp., tai kunnaneläinlääk.	Yhteisön palveluksessa	Ammeijassa	Lihantarkastajana	Yksit. praktikasssa	Piikkeellä	Yhteensä
Uudenmaan	5	3	1	—	5	1	20	2	3	8	9	6	63
Turun ja Porin	—	—	—	—	7	—	17	—	—	6	4	2	36
Hämeen	—	—	—	1	6	—	16	1	4	4	4	—	36
Viipurin	—	—	—	1	10	—	11	—	7	7	6	1	43
Mikkelin	—	—	—	—	4	—	6	—	1	1	1	1	14
Kuopion	—	—	—	—	6	—	9	1	—	—	5	—	21
Vaasan	—	—	—	—	8	—	15	—	1	—	4	1	29
Oulun	—	—	—	—	5	1	3	—	—	—	1	—	10
Lapin	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	5
Ahvenanmaan	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	3
Yhteensä	5	3	1	2	55	2	100	4	16	27	34	11	260

Oulun piirin piirieläinlääkäri virka tuli avoimeksi piirieläinlääkäri *Wilh. Henrikssonin* kuoleman johdosta ja julistettiin virka säädettyssä järjestyksessä haettavaksi.

Vastaperustettuun maatalousministeriön eläinlääkintöosaston osastoeläinlääkäri ja ravintohygieenisen toimiston päällikön virkaan nimitettiin eläinlääketieteentutkija *Klaus Lemmari Fröberg*.

Avoimeksi joutunut valtion eläinlääkintölaboratorion laboraattorin virka julistettiin haettavaksi 3 kertaa, mutta ei virkaan ilmaantunut yhtään hakijaa.

Vuoden aikana on allamainittuihin avoimena olleisiin kunnaneläinlääkäri virkoihin määrätty vakinaisiksi seuraavat eläinlääkärit:

Euran kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Georg Waldemar Rasmus*,

Ilmajoen kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Unto Jooseppi Suksi*,

Kemiön, Dragsfjärdin ja Vestanfjärdin yhteiseksi kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Karl-Johan Torvald Nordström*,

Lahden kaupungineläinlääkäriksi piirieläinlääkäri *Lauri Ilmari Hirvelä*,

Oriveden kunnaneläinlääkäriksi eläinlääketieteen tohtori *Pauli Henrik Yrjänäinen*,

Sippolan kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Arvid Wilhelm Sandholm*,

Säkkijärven kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Vilho Johannes Pullinen* ja

Turun kaupungineläinlääkäriksi eläinlääketieteen tohtori *Leopold Johannes Fabritius*.

III.

Tutkintolautakunnat.

Piirieläinlääkäritutkintolautakuntaan kuuluivat edelleen osastopäällikkö *V. Kankaanpää* puheenjohtajana sekä jäseninä valtion eläinlääkintölaboratorion johtaja *R. Hindersson* ja toimistopäällikkö *R. Stenius*.

Piirieläinlääkäritutkintoa varten vaadittavat kurssit pidettiin aikana 3/10—29/10. Niihin osallistui viisi eläinlääkäriä, joista piirieläinlääkäritutkinnon suorittivat *K. Fröberg*, *T. Hänninen* ja *H. Piriä*.

Eläinlääkärien laillistuttamistutkintolautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana osastopäällikkö *V. Kankaanpää* sekä jäseninä tohtorit *R. Hindersson*, *R. Stenius*, *K. Fröberg* ja *W. Ehrström*. Vuoden aikana pidettiin yhdet laillistuttamistutkintoa varten vaadittavat kurssit aikana 7/11—3/12 osallistuen niihin eläinlääkärit *K. E. Liljeberg* ja *H. Westermarck*.

IV.

Valtion eläinlääkintölaboratorio.

Laboratorion henkilökuntaan kuuluivat: johtaja, kaksi laboraattoria, ylimääräinen eläinlääkäri, kaksi laboratorioapulaista, kirjanpitäjä, puhtaaksikirjoittaja, neljä ylimääräistä laboratorioapulaista, 2 ylimääräistä aputyöntekijää, vahtimestari, ylimääräinen vahtimestari, kolme siivoajaa ja kaksi tallimestaria.

Suoritetut tutkimukset.

Vuonna 1938 suoritettiin yhteensä 105 620 tutkimusta. Niistä oli 97 721 serologisia (maitoserologiset tutkimukset lukuunottamatta), 2 373 bakteriologisia ja 1 810 patologis-anatomisia. Luomistautitartunnan selville saamiseksi tutkittiin tämän lisäksi 3 716 näy-

tettä, niistä 440 maitonäytettä serologisesti ja osaksi eläinkokeella.

Tutkimuksien kokonaismäärä oli toimintavuonna noussut 107 %:lla. Seuraavasta yhdistelmästä selviää eri tutkimuksien osuus kunkin vuoden lopputulokseen sekä eri vuosina suoritettujen tutkimuksien määrä.

Tutkimuksen laatu:	1936	1937	1938
<i>Serologisia</i> tutkimuksia ..	23 308	44 404	97 721
<i>Bakteriologisia</i> tutkimuksia	2 188	2 433	2 373
<i>Patologis-anatomisia</i> tutkimuksia	901	1 520	1 810
<i>Luomistautia</i> koskevia, <i>bakteriologisia</i> tutkimuksia ..	1 953	2 655	3 716
Yhteensä	28 350	51 012	105 620

Taulukko A.
Tableau A.

Serologis-diagnostiset tutkimukset v. 1938.
Analyses de diagnose sérologique faites en 1938.

Tauti Maladie	Hevonen Chevaux	Aasi Ânes	Sika Porcs	Nauta- eläimet Bovides	Kana Poules	Ankka Canards	Yhteensä Total
<i>Malleus:</i> negat. tulos	1514	1	—	—	—	—	1515
<i>Abortus infect.:</i> positiv. tulos	—	—	—	5 674	—	—	57 269
heikko posit. tulos	—	—	—	1 398	—	—	
negat. tulos	1	—	1	50 149	—	—	
kelpaamattomia	—	—	—	46	—	—	
<i>Paratyphus abort. equi:</i> negat. tulos	4	—	—	—	—	—	6
ei tutk.	1	—	—	—	—	—	
bakt. osasto	1	—	—	—	—	—	
<i>Typhus gallin.:</i> positiv. tulos	—	—	—	—	937	—	38 931
heikko posit. tulos	—	—	—	—	1 149	—	
negat. tulos	—	—	—	—	35 941	35	
kelpaamattomia	—	—	—	—	969	—	
							97 721

Taulukko B.
Tableau B.

Luomistautitartunnan selville saamiseksi tutkitut sikiöt, jälkeiset sekä maito- ja virtsanäytteet.
Nombre des fœtus, des délivres, ainsi que des échantillons de lait et d'urine analysés pour la constatation de l'avortement épizootique.

Aiheuttaja Maladie	Hevonen Chevaux			Nauta Bovides				Lammas Moutons			Sika Porcs			Yhteensä Total		
	+	—	yht.	+	—	?	yht.	+	—	yht.	+	—	yht.	+	—	?
<i>Brucella abortus</i> ...	1	5	6	476	3 049	5	3 530	—	3	3	—	6	6	477	3 065	5
<i>Homesienet</i>	—	—	—	45	—	—	45	—	—	—	—	—	—	45	—	—
<i>B. coli</i>	—	—	—	22	—	—	22	—	—	—	—	—	—	22	—	—
<i>B. pyogenes</i>	—	—	—	20	—	—	20	—	—	—	—	—	—	20	—	—
<i>Streptococcus</i>	—	—	—	13	—	—	13	—	—	—	—	—	—	13	—	—
<i>Diplo-streptococcus</i>	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kelpaamattomia....	—	—	—	—	—	—	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1	5	6	577	3 049	5	3 631	—	3	3	—	6	6	578	3 063	5

Taulukko C.
Tableau C.

Tuberkuloosin selville saamiseksi tutkitut näytteet.
Nombre des analyses faites pour la constatation de la tuberculose.

Näytteen laatu Matériaux d'analyse	Hevonen Chevaux			Nauta Bovides			Sika Porcs			Koira Chiens		Turkis- eläimet Avimaux à fourrure		Linnut Oiseaux		Yhteensä Total
	+	—	?	+	—	?	+	—	?	+	—	+	—			
Eläimiä (in toto).....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	66	82	152
Sisäelimiä	1	—	—	29	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89
Imusolmukkeita	—	—	—	8	24	1	149	45	8	—	—	—	—	—	—	235
Keuhkolimaa	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Kohtulimaa	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Maitoa	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Polvinivel	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	1	—	—	40	102	1	149	45	8	1	—	3	—	66	82	498

T a u l u k k o D.

Tableau D.

Pernaruton selville saamiseksi tutkittiin seuraavat näytteet.
Nombres des analyses faites pour la constatation de la fièvre charbonneuse.

Eläinlaji <i>Animaux</i>	Positiivinen tulos <i>Résultat positif</i>	Negatiivinen tulos <i>Résultat négatif</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Hevonen	—	43	43
Nauta	16	198	214
Sika	—	27	27
Poro	—	1	1
	16	269	285

T a u l u k k o E.

Tableau E.

Maitonäytteitä (paitsi tuberkuloosin varalta) tutkittiin seuraavat määrät.
Nombre des analyses concernant le lait (excepté celles touchant la constatation de la tuberculose.)

Tartunnan aiheuttaja <i>Source de contagion</i>	Hevonen <i>Chevaux</i>	Nauta <i>Bovides</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Streptococcus	4	221	225
B. pyogenes	—	23	23
B. coli	3	50	53
Diplococcus	2	2	4
Staphylococcus	2	13	15
Streptococcus + B. coli	1	5	6
Diplo-streptococcus	—	8	8
Streptococcus + B. pyogenes	—	7	7
B. coli + Diplococcus	—	3	3
B. fluorescens	—	6	6
Verta maidossa	—	1	1
Ei patog. bakteereita	8	342	350
	20	681	701

T a u l u k k o F.

Tableau F.

Myrkytyksien varalta suoritettiin seuraavat tutkimukset:
Examens concernant la présence de toxiques.

Myrkytys <i>Nature du toxique</i>	Hevonen <i>Chevaux</i>			Nauta <i>Bovides</i>		Sika <i>Porcs</i>			Koira <i>Chiens</i>		Kissa <i>Chats</i>		Turkis- eläimet <i>Animaux à fourrure</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	+	—	?	+	—	+	—	?	+	—	+	?		
Arsenikki	2	—	—	7	—	—	—	—	1	—	—	—	2	12
Lyijy	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Lyijy-arsenaatti	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Keittosuola	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	4
Strykniini	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Ruoka- ja rehum. Ei tulosta	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	24
Ei myrkytystä	—	1	—	—	6	—	1	—	—	2	—	—	1	4
	2	1	1	16	6	3	1	2	2	2	—	1	27	64

Pernarutto.

Pernaruton selville saamiseksi tutkittiin v. 1938 285 näytettä, niistä kielteisellä tuloksella 43 näytettä hevosesta, 27 siasta ja 1 näyte porosta. Positiivisella tuloksella tutkittiin naudasta 16 näytettä ja kielteisellä tuloksella 198 näytettä.

Sortavalan piirissä suoritettiin keväällä verrattain laajalti kotieläinten suojelemissuoritukset pernaruttoa vastaan. Istutukseen käytettiin kuten edellisenäkin vuonna sekä italialaista carbozoo-nimistä että laboratorion valmistamaa istutusainetta.

Ritinärutto.

Ritinäruton varalta tutkittiin 18 näytettä, joista 10 positiivisella tuloksella.

Eläinten suojelemiseksi tartunnasta suoritettiin suojelemissuoritusta Impilahden ja Joensuun piireissä.

Tuberkuloosi.

Tuberkuloosin ja tuberkelibakterien varalta tutkittiin v. 1938 yhteensä 498 näytettä, niistä hevosesta 1, nautaeläimistä 143, siasta 202, koirasta 1, ketuista 2, minkistä 1 ja linnuista 148 näytettä.

Kokonaisia eläimiä tutkittiin 152 kpl., joista 148 lintua, 1 koira, 2 kettua ja 1 minkki. Muut näytteet olivat sisäelimiä ja imusolmukkeita, polvinivel (nauhasta), keuhko- ja kohtulimaa sekä maitoa.

Tuberkuloosia tahi tuberkelibaktereitä todettiin yhteensä 240 tapauksessa seuraavasti:

Hevonen: yhdessä tapauksessa sisäelimissä.

Nautaeläimet: sisäelimissä 29 tapausta, imusolmukkeissa 8 ja kohtulimassa 2 tapausta sekä yhdessä polvinivelessä.

Siat: tutkituista 202 imusolmukkeesta 149 myönteisellä ja 45 kielteisellä tuloksella, 8 näytteen jäädessä epävarmaksi. Bakterityypin määräämistä ei toimintavuonna suoritettu.

Koira: tuberkuloosia todettiin yhdessä koirassa, joka kroonillisen sairauden takia oli lopetettu.

Turkiseläimet: tuberkuloosia todettiin 2 hopeaketussa ja yhdessä minkissä. Viimeksimainitussa tapauksessa todettiin typus bovinus.

Linnut: tutkittiin yhteensä 148 lintua, niistä 66 positiivisella tuloksella. Tuberkuloosia todettiin 14 kanassa, 51 kirjokyyhkyyksessä ja yhdessä fasaanissa.

Luomistauti.

Luomistautitartunnan selville saamiseksi tutkittiin toimintavuonna seuraavat näytteet:

Nautaeläimistä: 2 575 jälkeisnäytettä, 327 sikiötä, 412 sikiötä ynnä jälkeisiä, 1 kohtunäyte, 5 kohtulimanäytettä, suolonkappaleita, sonnin sukupuolielimet, sonnin sperma, napanuoranpätkä, 57 267 verinäytettä, 440 maitonäytettä sekä 29 virtsanäytettä, yhteensä siis 61 061 näytettä.

Hevosista: 1 jälkeiset, 1 sikiö, 2 sikiötä jälkeisineen ja 2 säkäaukomaeritettä sekä 1 verinäyte, yhteensä 7 näytettä.

Sioista: 2 sikiötä ja 4 sikiötä jälkeisineen sekä 1 verinäyte, yhteensä 7 näytettä.

Lampaista: 2 jälkeisnäytettä ja sikiö jälkeisineen, yhteensä 3 näytettä.

Kaiken kaikkiaan tutkittiin siis luomistautitartunnan selville saamiseksi 61 078 näytettä.

Nautaeläimistä lähetettyä 2 575 jälkeisnäytettä tutkittaessa *Brucella*-tartunnan varalta saatiin 248 tapauksessa (9.7 %) positiivinen, 2 286 kielteinen ja 5 tapauksessa epävarma tulos. Kelpaamattomia oli 36 näytettä.

Tutkittaessa 327 sikiötä saatiin 31 tapauksessa (10 %) positiivinen ja 273 tapauksessa kielteinen tulos, 23 näytteen ollessa kelpaamattoman.

412 sikiö- ja jälkeisnäytteestä saatiin 40 tapauksessa (9.7 %) positiivinen ja 372 tapauksessa kielteinen tulos.

Yllämainituissa kielteisissä tahi sporadisissa tapauksissa todettiin luomisen johtuneen:

22 tapauksessa	<i>B. coli</i> -tartunnasta,
20 »	<i>B. pyogenes</i> -tartunnasta,
12 »	Streptokokki-tartunnasta,
1 »	Diplo-streptokokki-tartunnasta,
45 »	homesienistä.

Seuraavat homeicidilajit todettiin luomisen aiheuttajiksi:

<i>Absidia ramosa</i>	3 tapausta
<i>Aspergillus fumigatus</i>	16 tapausta
» <i>nidulans</i>	1 »
» <i>flavus</i>	1 » ja
<i>Absidia ramosa</i>	} 4 »
<i>Aspergillus fumigatus</i>	

Homolajia ei 20 tapauksessa voitu lähemmin määrätä.

Kielteisellä tuloksella tutkittiin 1 kohtunäyte, 6 kohtulimanäytettä ja suolen osia. Yhdessä kohtulimanäytteessä todettiin streptokokit luomisen aiheuttajiksi. Kelpaamattomia olivat napanuora ja spermanäyte.

Luomistautitartunnan selville saamiseksi tutkittiin vielä 440 maitonäytettä, kaikki eri lehmiä. Tutkimus suoritettiin serologisesti, osaksi koe-eläimiä käyttäen ja bakteereita viljelemällä.

Marsukokeella tutkittiin 280 maitonäytettä, joista 7 tapauksessa ei saatu tulosta marsujen ennenaikaisen kuoleman takia. Tutkituista (273) näytteistä saatiin 93 tapauksessa (34.4 %) positiivinen, 176 tapauksessa kielteinen tulos. Muut (160) maitonäytteet tutkittiin ainoastaan serologisesti agglutinatiokokeella.

Kaikki 440 näytettä tutkittiin sekä pika- että putkimenetelmää käyttäen. Ensimmäisellä menetelmällä saatiin 63 positiivista, 24 epävarmaa ja 353 kielteistä tulosta. Putkimenetelmällä saatiin 90 positiivista, 36 epävarmaa ja 314 kielteistä tulosta.

Niinikään todettiin, marsukokeen antaessa positiivisen tuloksen, että 44 tapauksessa sekä pika- että putki-agglutinatiosta saatiin positiivinen tulos, 29 tapauksessa molemmat menetelmät antoivat kielteisen tuloksen, 15 tapauksessa pika-agglutinatiossa oli negatiivinen, mutta putki-agglutinatiossa positiivinen sekä 5 tapauksessa pika-agglutinatiossa positiivinen, mutta putki-agglutinatiossa negatiivinen.

Marsukokeen ollessa kielteisen todettiin taas, että 21 tapauksessa molemmat menetelmät antoivat positiivisen ja niinikään 21 tapauksessa pika-menetelmä

kielteisen, mutta putki-menetelmä positivisen tuloksen sekä 5 tapauksessa pika-agglutinatio positivisen ja putki-menetelmä kielteisen tuloksen.

140 tapauksessa olivat sekä marsu- että serologiset kokeet kielteiset.

Luomistautibakterien varalta tutkittiin kolmesta eri karjasta yhteensä 29 virtsanäytettä. Kolmessa tapauksessa näytettiin bakterit toteen 26 näytteen antaessa kielteisen tuloksen. Positiiviset tulokset saatiin kahdesta karjasta otettuja näytteitä tutkittaessa. Toisesta näistä oli otettu vain yksi näyte teurastetun lehmän kohdun mukana tutkittavaksi lähetetystä virtsarakosta.

Toimintavuonna tutkittiin luomistaudin varalta vielä 57 267 verinäytettä, joista 5 674 (9.9 %) positiivisella, 1 398 epävarmalla ja 50 149 kielteisellä tuloksella, 46 näytteen ollessa kelpaamattoman.

Verinäytteet olivat peräisin 6 404 eri karjasta, joista 1 629 (25.4 %) todettiin luomistaudin saastuttamaksi.

Leptospirosi.

V. 1938 tutkittiin tämän tartunnan selville saamiseksi 8 kettua, jolloin 6 tapauksessa todettiin k. o. tauti.

Varsahalvaus.

Vuonna 1938 tutkittiin laboratoriossa tämän tartunnan varalta yhteensä 37 varsaa tahi sisälmysnäytettä. Tutkimuksissa todettiin:

Streptokokkeja	12 tapauksessa
B. pyosepticum equi	6 »
B. coli	5 » ja
Pasteurella	1 »
13 tapauksessa ei bakteereita todettu ollenkaan.	

Valkovatsuri.

Tämän taudin selville saamiseksi tutkittiin 178 kanaa, joista 30 positiivisella tuloksella sekä 102 kananpoikasta, joista 17 oli taudin saastuttamaa.

Tämän lisäksi tutkittiin 38 931 verinäytettä, joista 35 oli otettu ankoista. Positiivinen tulos saatiin 937 tapauksessa (2.4 %) 969 näytteen ollessa kelpaamattoman. Ankoista saatiin kielteinen tulos.

Verinäytteet oli otettu 307 kanalasta, joista 96 (31.3 %) todettiin valkovatsurin saastuttamaksi.

Seerumivarastot.

Laboratorion Tampereelle, Viipuriin, Turkuun ja Iisalmeen perustamat seerumivarastot ovat toimineet menestyksellä.

Varastoja on hoidettu sängen hyvin ja vuoden 1938 myyntisummat ovat:

Tampere	12 642: 50
Viipuri	5 895: —
Turku	18 092: 50
Iisalmi	120: —

Eri varastojen hoitajina ovat olleet:

Tampereella eläinlääkäri Matti Herva	
Viipurissa » Chr. Stauffer	
Turussa » E. Saarelainen ja	
Iisalmissa » E. Salovaara.	

Seerumien ja istutusaineiden valmistus.

Eläinlääkärien tilauksesta on laboratorio vuonna 1938 lähettänyt seuraavat määrät seerumeja ja istutusaineita:

Seerumeja:

Pääntautiseerumia	416 175 ccm
Sikaruususeerumia	279 905 »
Normaaliseerumia	2 772 »
Diplokokkiseerumia	3 142½ »
Koliseerumia	19 279 »
Sikatautiseerumia	10 750 »
Varsahalvaus-seerumia	22 515 »

Istutusaineita:

Pääntauti-rokotetta	57 845 »
Penikkatauti-rokotetta	5 448 »
Luomistauti-rokotetta	10 265 »
Streptokokki-rokotetta	20 460 »
Koli-rokotetta	9 425 »
Sikatauti-rokotetta	1 365 »
Varsahalvaus-rokotetta	800 »
Paratyfus-rokotetta	12 715 »
Pernarutto-rokotetta	1 101 »
Pyogenes-rokotetta	1 655 »
Raivotauti-istutusainetta	8 »

Viljelmiä:

Luomistautiviljelmää	43 506 »
----------------------------	----------

Tuberkuliinin valmistus.

Vuonna 1938 on valmistettu ihonalaista, ihonsisäistä, silmä- ja synteettistä tuberkuliinia sekä tarkistelihalientä.

Eläinlääkärien tilauksesta on toimintavuonna lähetytty valtion laskuun tuberkuliinia seuraavat määrät:

Ihonsisäistä tuberkuliinia	11 256 ccm
Ihonalaista tuberkuliinia	5 »
Synteettistä tuberkuliinia	1 109½ »
Lintutuberkuliinia	500½ »
Tarkistelihalientä	4 824½ »
Yhteensä 17 695½ ccm	

Vuonna 1938 myytiin eläinlääkäreille seuraavat määrät tuberkuliinia:

Ihonsisäistä tuberkuliinia	214 ccm
Ihonalaista tuberkuliinia	1.2 »
Synteettistä tuberkuliinia	100 »
Lintutuberkuliinia	12½ »
Tarkistelihalientä	48 »
Yhteensä 376.7 ccm	

Malleinin valmistus.

Malleinia on valmistettu silmäkoetta varten. Sitä lähetettiin eläinlääkäreille 140 ccm maksua vastaan sekä 2½ ccm valtion laskuun.

Tarttavat eläntaudit.

Pesäketuberkuloottiset nautakarjat.

Vuoden kuluessa hävitettiin valtion varoilla 32 pesäketuberkuloottista karjaa eri puolilla maata. Allaolevasta taulukosta käy selville karjojen luku eri

lääneissä, eläinluku, karjojen keskiuus, suoritettu korvaus, kuin myös keskimääräinen korvaus eläintä kohden.

Lääni	Karjojen luku	Eläinten luku	Karjojen keskiuus	Korvaus yhteensä	Korvaus eläintä kohti
Uudenmaan	—	—	—	—	—
Turun ja Porin	4	28	7	35 040:50	1 251:45
Hämeen	—	—	—	—	—
Viipurin	7	46	n. 7	51 923:25	1 128:77
Mikkelin	—	—	—	—	—
Kuopion	7	66	n. 10	63 262:25	958:52
Vaasan	1	18	18	29 574:50	1 643:02
Oulun	7	59	n. 8	79 834:—	1 353:11
Lapin	6	45	n. 8	62 411:—	1 386:91
Ahvenanmaa	—	—	—	—	—
Yhteensä	32	262	n. 8	322 045:50	—

Ylläesitetyn lisäksi hävitettiin vuoden kuluessa valtion varoilla sitäpaitsi 24 pesäketuberkuloottisesta nautakarjasta eri puolilla maata 39 eläintä. Allaolevasta taulukosta käy selville saastutettujen kar-

jojen lukumäärä eri lääneissä, hävitettyjen eläinten luku, suoritettu korvaus, kuin myös keskimääräinen korvaus eläintä kohden:

Lääni	Karjojen luku	Hävitettyjen eläinten luku	Korvaus yhteensä	Korvaus eläintä kohti
Uudenmaan	1	1	3 450:—	3 450:—
Turun ja Porin	1	1	1 498:—	1 498:—
Hämeen	1	2	4 176:—	2 088:—
Viipurin	8	9	9 955:—	1 106:11
Mikkelin	—	—	—	—
Kuopion	4	13	20 318:50	1 562:96
Vaasan	1	1	1 340:—	1 340:—
Oulun	1	1	1 198:—	1 198:—
Lapin	7	11	19 473:—	1 770:27
Ahvenanmaa	—	—	—	—
Yhteensä	24	39	61 408:50	—

Vuoden lopussa oli maassa vielä pesäketuberkuloottisia nautakarjoja seuraavasti:

Tuberculose manifeste ¹⁾).

Piirieläinlääkäripiiri District vétérinaire	Karjojen luku Nombre des étables	Eläinten luku Nombre des animaux	Piirieläinlääkäripiiri District vétérinaire	Karjojen luku Nombre des étables	Eläinten luku Nombre des animaux	Piirieläinlääkäripiiri District vétérinaire	Karjojen luku Nombre des étables	Eläinten luku Nombre des animaux
Helsinki	1	3	Viipuri	—	—	Vaasa	—	—
Porvoo	—	—	Lappeenranta	—	—	Kokkola	—	—
Loviisa	2	17	Hamina	—	—	Jyväskylä	—	—
Karjaa	—	—	Sortavala	—	—	Kristiinankaupunki	—	—
Vihti	2	239	Käkisalmi	4	20	Seinäjoki	2	84
Uudenmaan lääni	5	259	Kurkijoki	—	—	Alavus	—	—
Turku	3	128	Pitkäranta	6	10	Veteli	—	—
Pori	—	—	Rautu	15	111	Viitasaari	—	—
Salo	2	55	Suojärvi	—	—	Vaasan lääni	2	84
Loimaa	1	136	Uusikirkko	1	8	Oulu	4	40
Ikaalinen	—	—	Viipurin lääni	27	171	Kajaani	—	—
Tyrvää	—	—	Mikkeli	—	—	Haapavesi	3	10
Laitila	1	5	Savonlinna	—	—	Pudasjärvi	—	—
Turun ja Porin lääni	7	324	Pieksämäki	—	—	Ylivieska	—	—
Hämeenlinna	3	81	Hartola	—	—	Oulun lääni	7	50
Tampere	—	—	Mikkelin lääni	—	—	Kemi	7	69
Lahti	—	—	Kuopio	1	18	Rovaniemi	—	—
Tammela	—	—	Joensuu	—	—	Kittilä	—	—
Jämsä	—	—	Iisalmi	13	239	Lapin lääni	7	69
Vilppula	—	—	Nurmes	—	—	Maarianhamina	3	29
Hämeen lääni	3	81	Suonenjoki	—	—	Ahvenanmaan maak.	3	29
			Tohmajärvi	—	—	Koko maa — Dans tout le pays	75	1 324
			Kuopion lääni	14	257			

¹⁾ La grande majorité des réactions constatées en Finlande est causée par le Typus humanus provenant des hommes. Ce genre de maladie n'occasionne jamais des changements pathologiques ou anatomiques chez le bétail qui, pourtant, réagit à l'examen.

Suu- ja sorkkatauti.

Maassamme todettiin suu- ja sorkkatautia viimeksi v. 1916. Joulukuussa 1938 tauti kuitenkin odotta- matta ilmestyi kahdelle tilalle eri puolilla maata. Tilat eivät olleet toistensa kanssa missään koske- tuksessa. Näiltä tiloilta tauti sittemmin levisi tilojen ympäristöön.

Ensimmäinen primäritapaus sattui *Iitin kunnan Lyöttilän kylän* Kolkkan tilalla, missä joulukuun 3 päivänä havaittiin lehmät syömättömiksi ja puheli- messa pyydettiin eläinlääkäriltä neuvoja. Seuraavana kahtena päivänä lehmien sairaus kävi yhä arvoituk- sellisemmaksi, minkä vuoksi omistaja kutsui eläin- lääkäriin paikalle saman kuun 7 päivänä, jolloin eläinlääkäri karjan tutkittuaan heti teki eläinlääkintö- osastolle todennastaan ilmoituksen. Saman päivän illalla tauti varmistettiin. Tilalla ynnä siihen kuulu- valla Töyrylän ulkotilalla oli yhteensä 29 nautaa, 13 lammasta, 4 sikaa ja 11 kanaa sekä erällä muona- miehellä 3 sikaa ja 12 kanaa, jotka kaikki määrättiin tapettaviksi ja sinänsä kuopattaviksi. Tämä määräys pantiin toimeen joulukuun 8 ja 9 päivänä ja suori- tettiin eläimistä korvausta 102 630: — mk.

Taudin todettiin tulleen tilalle ulkomaisen soija- lähetyksen mukana.

Kun tilalta ennen taudin toteamista oli viety Lyöttilän osuusmeijeriin maitoa ja meijeristä oli annettu kuumentamattomia maitotuotteita meijeriin maitoa tuoville karjanomistajille, yhteensä kolmelle- toista, oli selvää, että tautia oli levitetty paikka- kunnalla sekä että oli odotettavissa uusien tauti- tapausten puhkeavan. Meijeri suljettiin joulukuun 8 päivänä.

Toinen primäritapaus sattui edellisestä täysin riippu- matta *Karjalohjan kunnan Saarenpään kylän* Saaren- pään tilalla Lohjan saarella. Joulukuun 4 päivänä olivat lehmät käyneet syömättömiksi ja seuraavana päivänä niiden suusta valui kuolaa ja ne ontuivat. Paikalle kutsuttu eläinlääkäri ei aluksi epäillyt suu- ja sorkkatautia, koska tautia ei silloin vielä oltu todettu maassa, vaan otaksui eläinten saaneen ravin- non mukana suun tulehduksen aiheuttaneita aineita. Kun tilanne kuitenkin paheni, matkusti eläinlääkäri uudelleen joulukuun 7 päivänä paikalle, jolloin hän totesi oireiden olevan sellaisia, että hän ilmoitti asiasta eläinlääkintöosastolle. Joulukuun 8 päivänä tauti todettiin suu- ja sorkkataudiksi. Tilan 64 nautaa ja 2 sikaa sekä navetassa pidetty teurashevonen määrättiin tapettaviksi ja pantiin määräys joulukuun 10 päivänä täytäntöön. Eläimistä suoritettiin kor- vausta 236 000: — mk.

Maito oli viety suoraan Helsinkiin autolla teollisuus- tarkoituksiin. Tartunnan levenemismahdollisuudet maidon mukana olivat näinollen sangen pienet, sen sijaan näytti aivan ilmeiseltä, että tartuntaa henkilöiden välityksellä oli levitetty eri kuntiin.

Taudin todettiin tulleen tilalle ulkomaisen soija- lähetyksen mukana.

Lyöttilässä ilmaantui ensimmäinen uusi tapaus joulu- kuun 9 päivänä erällä palstalla, missä pidettiin 2 nautaa, 3 sikaa ja 4 kanaa. Nämä tapettiin samana päivänä ja suoritettiin niistä korvausta 5 465: — mk. Tartunta oli tuotu tilalle Kolkasta ostettujen kaura- jauhojen mukana.

Kolmas tapaus Lyöttilässä todettiin Ojaseen tilalla joulukuun 10 päivänä, jolloin tilan siat sairastuivat. Nämä olivat saaneet meijerin maitotuotteita. Tilalla tapettiin aluksi vain siat, mutta kun lehmät muuta- man päivän kuluttua myöskin sairastuivat, tapettiin tilan kaikki siat, lehmät ja kanat. Näitä oli yhteensä 11 sikaa, 26 nautaa ja 10 kanaa. Näistä suoritettiin korvausta yht. 99 050: — mk.

Neljäs tapaus Lyöttilässä havaittiin erällä palstalla joulukuun 12 päivänä. 1 nauta, 1 sika ja 2 kanaa määrättiin joulukuun 13 päivänä tapettaviksi. Näistä suoritettiin korvausta 3 300: — mk. Tartunta oli tullut tilalle ihmisten välityksellä.

Viides tapaus Lyöttilässä todettiin joulukuun 16 päivänä Ruokosen tilalla. Aluksi vain siat sairastui- vat ja ne tapettiin, mutta kun karjakin 23 päivänä joulukuuta sairastui, tapettiin myös tilan lampaat, lehmät ja kanat, s. o. 45 nautaeläintä, 10 lammasta, 17 sikaa ja 29 kanaa. Näistä maksettiin korvausta 166 175: — mk.

Erittäin tehokkaiden eristämisen- ja desinfioimis- toimenpiteitten johdosta tauti sammui tähän ja kylää koskenut saastutusjulistus voitiin vuoden viimeisenä päivänä peruuttaa.

Suu- ja sorkkatautia todettiin siis maassamme joulukuussa 6 tilalla. Taudin vastustamiseksi tapet- tiin 167 nautaa, 41 sikaa, 23 lammasta, 68 kanaa ja 1 hevonen, joista suoritettiin korvausta yhteensä 612 620: — mk valtion varoista.

Luomistauti.

Maassamme oli vuoden 1938 alussa luomistaudin saastuttamaksi julistettuna 3155 nautakarjaa. Vuoden kuluessa julistettiin luomistaudin saastuttamaksi 576 uutta karjaa ja vapaaksi 279, joten luomistaudin saastuttamaksi julistettujen karjojen lukumäärä oli vuoden lopussa 3 452. Edelleen julistettiin vuoden 1938 aikana 243 nautakarjaa taudin varalta tutki- muksenalaiseksi ja vapautettiin 48, joten tutkimuksen- alaisten karjojen lukumäärä oli vuoden lopussa 195.

Laajin ja tihein yhtenäinen saastutusalue käsittää Uudenmaan, Etelä- ja Keski-Hämeen, Varsinais- Suomen ja Satakunnan Kokemäen tienoilta, Hämeen- kyryöön ja Tampereen pohjoispuolisiin kuntiin saakka. Toinen laaja yhtenäinen saastutusalue käsittää Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan Uudenkaarlepyyn tienoilta Iijokeen saakka, jatkuen tämä alue sisämaahan Oulun läänin Pyhäjärven kautta Keski- ja Pohjois-Savoon Kuopion eteläpuolelle.

Näiden kahden laajan saastutusalueen lisäksi on huomattavampia saastutuskeskuksia etelässä Kan- naksella Terijoen tienoot, Viipurin—Lappeenrannan tienoot, Päijänteen eteläpäässä Sysmän—Asikkalan tienoot sekä pohjoisessa Tornio- ja Kemijokivarret. Pienempiä rajoitettuja saastutusalueita on lisäksi Joensuun tienoilla Pielisensuussa, Mikkelin kaupungin ympäristössä, Laatokan pohjoispuolella Suistamossa, Kajaanin tienoilla Oulujärven itäpäässä sekä Rova- niemellä. Lisäksi on maassa siellä täällä yksityisiä saastutettuja karjoja.

Ahvenanmaan maakunnassa, missä aikaisemmin ei ole toteennäytetty luomistautia, todettiin Lemlandin kunnan Hellestorpan kylässä yhdessä karjassa luomis- tautia.

Luomistautitilasto v. 1938 (karjojen luku).

Statistique des avortements épizootiques pour l'année 1938 (nombre des étables).

Lääni Département	Julistettu tutkimuksen alaiseksi Déclarés soumis à l'examen	Julistettu saastutetuksi Déclarés contaminés	Julistettu vapaaksi Déclarés libres	
			tutk. al. soumis à l'examen	saast. contaminés
Uudenmaan	71	181	21	51
Turun ja Porin	42	126	11	72
Hämeen	30	83	2	40
Viipurin	25	46	3	28
Mikkelin	8	7	1	4
Kuopion	9	37	—	16
Vaasan	16	28	3	13
Oulun	14	54	6	47
Lapin	28	13	1	7
Ahvenanmaan maak.	—	1	—	1
Koko maa — Dans tout le pays	243	576	48	279

Luomistaudin saastuttamaksi julistettujen nautakarjojen huomattava lisäys johtuu pääasiassa siitä, että toimintavuoden alussa astui voimaan uusi asetus taudin vastustamisesta, joka teki tehokkaamman

vastustamistyön mahdolliseksi. Laajempien, osittain systemaattisten veritutkimusten avulla löydettiin paljon luomistautisia nautakarjoja, jotka eivät aikaisemmin olleet viranomaisten tiedossa.

VI.

Eläinlääkärien praktiikkatoiminta.

Kertomusvuoden aikana ovat eläinlääkärit käsitelleet 400 574 tautitapausta, joiden laatu selviää taulukosta n:o 6. Eläinlääkärien toiminta on edellisiin

vuosiin verrattuna huomattavasti lisääntynyt. Käsiteltyjen eläinten lukumäärä oli v. 1937 341 068, v. 1936 259 943, v. 1935 225 054 ja v. 1934 178 672.

VII.

Eläinten maahantuonti.

Vuoden aikana ovat eläinlääkärit tarkastaneet maahan tuotuja eläimiä seuraavat määrät:

hevosia	1 497 kpl.
kauttakuljetushevosia	79 »
koiria	66 »
turkiseläimiä	36 »
muita eläimiä	64 »

Yhteensä 1 742 kpl.

VIII.

Lihantarkastus.

V. 1938 oli maassa toiminnassa seuraavat 26 hyväksyttyä teurastamoa, joista kunnallisia 8, osuusteurastamoja 15 ja yksityisiä 3.

Teuras-
tamon
N:o

1. Karjakeskuskunnan r.l. teurastamo, Helsinki.
2. Lounais-Suomen Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Turku.
3. Tampereen kaupungin teurastamo, Tampere.
4. Viipurin kaupungin teurastamo, Viipuri.
5. Porvoon kaupungin teurastamo, Porvoo.
6. Vaasan kaupungin teurastamo, Vaasa.
7. Lahden kaupungin teurastamo, Lahti.
8. Satakunnan Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Pori.
9. Keski-Pohjanmaan Osuuskaupan r.l. teurastamo, Kokkola.
10. Savo-Karjalan Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Kuopio.
11. K. A. Ojalan teurastamo, Maaria.
12. Forssan kauppalan teurastamo, Forssa.

Vientiteurastamon oikeudet.
Vientiteurastamon oikeudet.
Vientiteurastamon oikeudet.
Vientiteurastamon oikeudet.
Vientiteurastamon oikeudet.
Vientiteurastamon oikeudet.

Vientiteurastamon oikeudet myönnetty v. 1938.
Vientiteurastamon oikeudet.
Vientiteurastamon oikeudet.

Teuras-
tamon
N:o

13. Lounais-Suomen Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Salo.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>
14. Karjakeskuskunnan r.l. teurastamo, Kouvola.	
15. Karjakeskuskunnan r.l. teurastamo, Tornio.	<i>Vientiteurastamon oik. myönn. määräajaksi.</i>
16. Ålands Andelsslakteri m. b. t., teurastamo, Gölby.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>
17. Hvitfeltin teurastamo, Turku.	
18. Länsi-Uudenmaan Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Lohja.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>
19. Hämeenlinnan kaupungin teurastamo, Hämeenlinna.	
20. Helsingin kaupungin teurastamo, Helsinki.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>
21. Lounais-Suomen Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Loimaa.	
22. Osuusteurastamo Itikan r.l. teurastamo, Seinäjoki.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>
23. Ålands Jordbrukares Exportslakteri A/B teurastamo, Saltvik.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>
24. Lounais-Suomen Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Humppila.	
25. Lounais-Suomen Osuusteurastamon r.l. teurastamo, Vehmaa.	
26. Osuuskunta Karjapohjolan r.l. teurastamo, Oulu.	<i>Vientiteurastamon oikeudet.</i>

Tampereen kaupungin teurastamo hyväksyttiin muutokorjausten jälkeen tarkoitukseensa.

Osaan Käkisalmen mlk. määrättiin toimeenpantavaksi lainmukainen lihantarkastus 10/III 1938.

Seuraavat lihantarkastamot hyväksyttiin tarkoitukseensa Porin kaupungin sekä Lohjan ja Värtsilän kuntien lihantarkastamot.

Lihantarkastamoita oli maassa vuoden lopussa toiminnassa seuraavat 81.

Dragsfjärdin kunnan lihantarkastamo

Enson	»
Forssan kauppalan	»
Haagan kauppalan	»
Haminan kaupungin	»
Hangon kaupungin	»
Heinolan kaupungin	»
Helsingin kaupungin	»
Huittisten kunnan	»
Hyvinkään kauppalan	»
Hämeenlinnan kaup.	»
Iisalmen kaupungin	»
Ilmajoen kunnan	»
Ikaalisten kauppalan	»
Joensuun kaupungin	»
Jomalan kunnan	»
Jyväskylän kaupungin	»
Kajaanin kaupungin	»
Kankaanpään kunnan	»
Karinaisten kunnan	»
Karjaan kauppalan	»
Kemin kaupungin	»
Keravan kauppalan	»
Karkkilan kauppalan	»
Kokemäen kunnan	»
Kokkolan kaupungin	»
Kotkan kaupungin	»
Kouvolan kauppalan	»
Kristiinankaupungin	»
Kuopion kaupungin	»
Kuusankosken kunnan	»
Kymin kunnan	»
Käkisalmen kaupungin	»
Lahden kaupungin	»
Laitilan kunnan	»
Lappeenrannan kaupungin	»

Lapuan kunnan lihantarkastamo

Lohjan kauppalan	»
Lohjan kunnan	»
Loimaan kauppalan	»
Loviisan kaupungin	»
Maarianhaminan kaupungin	»
Malmin	»
Mikkelin kaupungin	»
Mäntän kunnan	»
Nokian kauppalan	»
Nummen kunnan	»
Närpiön kunnan	»
Oriveden kunnan	»
Oulun kaupungin	»
Paimion kunnan	»
Paraisten kunnan	»
Perniön kunnan	»
Pietarsaaren kaupungin	»
Porin kaupungin	»
Porvoon kaupungin	»
Rauman kaupungin	»
Riihimäen kauppalan	»
Rovaniemen kauppalan	»
Ruokolahden kunnan	»
Salon kauppalan	»
Savonlinnan kaupungin	»
Seinäjoen kauppalan	»
Sortavalan kaupungin	»
Tammisaaren kaupungin	»
Tampereen kaupungin	»
Terijoen kunnan	»
Toijalan	»
Turun kaupungin	»
Urjalan kunnan	»
Uudenkaupungin	»
Uudenkaarlepyyn kaup.	»
Vammalan kauppalan	»
Valtion	»
Varkauden kauppalan	»
Vaasan kaupungin	»
Vehmaan kunnan	»
Viipurin kaupungin	»
Värtsilän kunnan	»
Vöyrin kunnan	»
Ylistaron kunnan	»

Lihan vienti ja tuonti.

Lihaa vietiin maasta v. 1938 seuraavasti:

Exportation de la viande en 1938:

Tullikamari Bureau de douane	Sianliha, tuore Viande de porc, fraîche		Sianliha, suolattu tai savustettu Viande de porc, salée ou fumée		Poronliha, tuore Viande de renne, fraîche		Poronliha, suoli, savust. tai kuivattu Viande de renne, salée fumée ou séchée		Linnunliha Volaille abattue		Liha, muunl., tuore Viande, autre, fraîche		Liha, muunl., suol., savust. tai kuivattu Viande, autre, salée, fumée ou séchée	
	kg	mk	kg	mk	kg	mk	kg	mk	kg	mk	kg	mk	kg	mk
Tornio	120 857	1 695 618	2 695	43 285	717 774	9 319 299	1 676	43 949	113 309	1 825 762	651 902	6 290 944	3 629	37 012
Pori	—	—	—	—	—	—	—	—	1 752	26 460	—	—	—	—
Turku	995 043	12 547 240	739 598	11 608 234	9 715	125 000	172	1 700	817 648	10 430 506	291 357	2 506 959	1 320	18 300
Maarianhamina ..	28 112	338 728	—	—	—	—	—	—	—	—	67 796	608 656	—	—
Helsinki	450 066	6 664 837	382 137	5 675 999	24 481	359 835	1 391	37 228	162 302	2 643 892	475	4 500	—	—
Kotka	—	—	—	—	—	—	—	—	71	765	145	750	—	—
Rajajoki	363	3 667	1 133	31 367	—	—	1	48	256	5 688	2 374	37 241	92	2 328
Petsamo	—	—	—	—	27 233	321 095	—	—	276	4 723	—	—	50	425
Yhteensä — Total	1 594 441	21 254 090	1 125 563	17 358 885	779 203	10 125 229	3 240	82 925	1 095 614	14 937 796	1 014 049	9 449 050	5 091	58 065

Vuonna 1938 tuotiin maahan Valtion lihan tarkastamon kautta yhteensä 307 821 kg (2 022 ltk.) amerikkalaista sianlihaa, josta määrästä hyljättiin 35 kg trikiinipitoisuuden ja 15 kg pilaantumisen takia.

Virosta tuotiin tuoretta lihaa yhteensä 2 788 ½ raavasta ja Tšekkoslovakiasta savustettua sianlihaa 37.8 kg.

Jälempänä olevista taulukoista käy selville montako ruhoa eri tarkastamoissa on tarkastettu sekä kuinka monta eläintä eri teurastamoissa on teurastettu ja tarkastettu.

Taulukot n:o 10—12 ovat yhdistelmiä lihan tarkastamoissa ja teurastamoissa v. 1938 suoritettussa lihan tarkastuksessa aiheutuneista erikoisista toimenpiteistä. Nautakarjatuuberkuloosia on tavattu 27 tapausta eli 0.0035 % kaikista tarkastetuista nautaeläimistä. Taulukoissa olevat sioissa havaitut tuberkuloositapaukset ovat joitakin poikkeuksia lukuunottamatta olleet humanitartunnasta johtuneita.

Vuoden kuluessa on tehty 72 lihan tarkastamoihin ja teurastamoihin kohdistunutta tarkastusta.

IX.

Teurastetun siipikarjan ja syötävän metsänriistan maastavienti.

Asetuksen edellyttämiä siipikarjateurastamoita oli vuoden lopussa toiminnassa seuraavat 10:

1. Lounais-Suomen Osuusteurastamon r. l. siipikarjateurastamo, Turku.
2. Kontio & Kontio siipikarjateurastamo, Turku.
3. A. A. Bergelinin siipikarjateurastamo, Turku, (hyväksytty tarkoitukseen v. 1938).
4. Likitalo, Alhainen & Kni, siipikarjateurastamo, Turku, (hyväks. tarkoitukseen 1938).
5. Turun kaupungin siipikarjateurastamo, Turku.
6. Helsingin kaupungin siipikarjateurastamo, Helsinki.
7. Mikko Averinin siipikarjateurastamo, Muolaa, Perkjärvi, (hyväks. tarkoitukseen määrääjäksi).
10. Karjakeskuskunnan r. l. siipikarjateurastamo, Helsinki.

13. »Riista» siipikarjateurastamo, Turku, (hyväksytty tarkoitukseen 1938).

14. Tauno Huiskalan siipikarjateurastamo, Turku, (hyväksytty tarkoitukseen 1938).

Taulukosta n:o 13 käy selville miten paljon teurastettua siipikarjaa kussakin siipikarjateurastamossa on vuoden aikana vientiä varten tarkastettu sekä hyljättyjen eläinten lukumäärä.

Maastavietävän syötävän metsänriistan tarkastuksen ovat suorittaneet tähän tarkoitukseen määrätty eläinlääkärit. Vienti on tapahtunut Helsingin, Turun, Tornion, Vaasan ja Kotkan tullikamarien kautta, mutta on vientitavaran tarkastus ollut sallittua myöskin Kokkolassa, Lahdessa, Oulussa ja Rovaniemellä. Taulukosta n:o 14 ilmenee miten paljon eri tarkastuspaikkakunnilla on tarkastettu sekä hyljättyjen eläinten lukumäärä.

X.

Maidontarkastus.

Valtioneuvoston asettama komitea, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus maidontarkastuksen järjestämisestä maahan, on suorittanut työnsä loppuun ja jättänyt toukokuussa 1938 Valtioneuvostolle mietintönsä. Asiaa valmistellaan edelleen.

Kertomusvuonna järjestettiin Nokian ja Rovaniemen kauppaloihin ajanmukainen maidontarkastus.

Sammandrag.

Genom förordning den 22 december 1937 uppdelades lantbruksministeriets veterinäravdelning från ingången av år 1938 i tvenne byråer, nämligen en byrå för djursjukdomar och en för livsmedelshygien. Den förstnämnda handhar samtliga ärenden, som beröra hämmandet och bekämpandet av djursjukdomar samt i samband härmed stående ärenden. Den livsmedelshygieniska byrån handlägger de ärenden, som beröra kontroll av kött, mjölk, fjäderfä och villebråd samt annan härmed jämförbar kontrollverksamhet och härav föranledda ärenden. Djurskyddet handhaves av sistnämnda byrå.

Under redogörelseåret har till lantbruksministeriets veterinäravdelning anlänt och här handlagts 8 057 ansökningar ävensom 22 052 rapporter över tjänsteförrättningar samt andra skrivelser.

Följande lagar och författningar berörande veterinärväsendet ha under året givits:

N:r 328, den 21 oktober, lag om införsel av hästar.

N:r 381, den 9 december, förordning angående förbud mot import, försäljning, transport och export av fodermedel av utländskt ursprung.

N:r 394, den 16 december, förordning angående förbud mot och inskränkning av import, försäljning och transport av från utlandet till införsel avsedda djur eller oberedda delar och råprodukter av dem samt av vissa andra varor i och för hämmande av djursjukdomars spridning.

Under året har veterinäravdelningen utgivit 6 cirkulär.

Åt veterinärstuderande har i form av studieunderstöd utdelats 70 000 mk.

Veterinäravdelningens konsultativa kommission har sammanträtt 12 gånger och därvid behandlat utnämningsfrågor, förslag till lagar, förordningar och cirkulär m. m.

Finland har fortsättningsvis tillhört Office International des Épizooties och har däri representerats av avdelningschefen V. Kankaanpää.

Antalet legitimerade veterinärer var vid redogörelseårets ingång 263. Under året avled 4 veterinärer och 2 legitimerades, varjämte 1 veterinär framtogs rätten att utöva veterinäryrket, varför antalet veterinärer vid årets slut utgjorde 260.

Under årets lopp voro 4 distriktsveterinärtjänster lediganslagna.

5 veterinärer deltog i den kurs för distriktsdjurläkarexamens avläggande, som avhölls under tiden 3/10—29/10. Vid den efter kursen verkställda examen godkändes 3 veterinärer.

En legitimationskurs anordnades under tiden 7/11—3/12. I densamma deltog 2 veterinärer, vilka godkändes efter avlagd examen.

Statens veterinärlaboratorium.

(Se tabellerna å sid. 6—7).

Under redogörelseåret utfördes sammanlagt 105 620 undersökningar, nämligen 97 721 serologiska, 6 089 bakteriologiska samt 1 810 av patologisk-anatomisk art. Undersökningarnas antal visade jämfört med år 1937 en ökning av 107 %.

Serum, vaccin, kultur, tuberkulin, kontrollbuljong och mallein har under året expedierats till en mängd av 875 625.5 ccm.

I och för fastställande av mjältbrand undersöktes 285 prov, av dessa 16 med positivt och 269 med negativt resultat.

År 1938 konstaterades vid laboratoriet 10 fall av frasbrand hos nötkreatur, varjämte 8 prov gävo negativt resultat.

För fastställande av tuberkulos undersöktes 498 prov, därav 202 prov från svin.

För smittsam kastning hos nötkreatur undersöktes 2 575 efterbördsprov (positiva 9.7 %), 327 fosterprov (positiva 10 %), 412 efterbörds + fosterprov (positiva 9.7 %), 5 livmoderslemprov (negativa). Vidare undersöktes 440 mjölkprov. Därav verkställdes i 273 fall djurförsök, varvid 93 (34.4 %) gävo positivt resultat, i övrigt utfördes mjölkserologiska undersökningar. 57 267 blodprov undersöktes för samma sjukdom, varvid positivt resultat erhöles i 9.9 % av undersökningarna.

I de insända prov, vilka icke gävo positivt resultat vid undersökning för smittsam kastning, konstaterades att kastningen förorsakats i 22 fall av coli-, i 20 fall av pyogenes-, i 12 fall av streptokock- och i 1 fall av diplo-streptokockinfektion. Mögelsvamp konstaterades i 45 fall. Av dessa fastställdes i 3 fall Absidia ramosa, i 16 fall Aspergillus fumigatus, i 1 fall Aspergillus nidulans, i 1 fall Aspergillus flavus samt i 4 fall Absidia ramosa och Aspergillus fumigatus. I 20 fall kunde icke mögelsvamparten differentieras.

För leptospiros undersöktes 8 rävar, därav 6 med positivt resultat.

I och för fastställande av fölförlamning undersöktes 37 föl eller prov av dessa. Vid undersökningarna konstaterades i 12 fall streptokocker, i 6 fall B. pyosepticum equi, i 5 fall B. coli och i 1 fall pasteurilla bakterier.

De smittsamma husdjursjukdomarna.

32 nötkreatursbesättningar, i vilka konstaterats *härdbildande tuberkulos*, ha på statens bekostnad nedslaktats. I 24 besättningar med härdbildande tuberkulos nedslaktades yttermera 39 nötkreatur. Vid årets slut räknades i landet ännu 75 tuberkulösa besättningar.

Mul- och klövsjuka, som icke iakttagits i landet sedan år 1916, yppade sig i 6 besättningar i Iitti och Karislojo socknar. De nedsmittade besättningarna avlivades omedelbart, jämte svin, får och höns. Dessutom avlivades en häst, som stått i ladugården. Inalles nedskötes 167 nötkreatur, 41 svin, 23 får, 68 höns och 1 häst. Staten ersatte dessas värde med mk 612 620. — Såväl i Karislojo som i Iitti slocknade epizootin härmed. I båda primärfallen hade smittan införts till landet genom kraftfoderförsändelser från nedsmittade länder.

Bekämpandet av den *smittsamma kastningen* fick ny fart genom att från årets början en författning trädde i kraft, som gav ökade möjligheter att vidtaga effektiva åtgärder. Vid årets början räknades i landet 3 155 besmittade besättningar. Vid årets slut var antalet 3 452. Att antalet besmittade besättningar stigit, beror på att fordringarna för friförklaring avsevärt skärpts och att genom de under året verkställda omfattande blodundersökningarna nya smitthärdar upptäckts, vilka enligt den tidigare författningen uppdagats först vid eventuellt inträffat kastningsfall.

De praktiserande veterinärernas arbete, som under de närmast föregående åren uppvisat en ökning, har under redogörelseåret fortsättningsvis ökat. De av veterinärerna behandlade fallen och deras art framgå ur tabellerna.

Importen av djur.

Under år 1938 undersöktes 1 742 till import avsedda djur, varav 1 576 hästar, 66 hundar, 36 pälsdjur och 64 andra djur.

Köttkontrollen.

Under år 1938 funnos i landet 26 godkända slakterier, varav 8 kommunala, 15 andels- och 3 privatslakterier. Satakunnan Osuusteurastamo r. l. slakteri, Björneborg erhöll under årets lopp exporträttigheter.

Exporträttigheter hade vid årets utgång följande slakterier:

a) Fullständiga rättigheter:

Kreaturscentrallagets slakteri m. b. t., Helsingfors; Sydvästra Finlands Andelsslakteri m. b. t., Åbo; Tammerfors stads slakteri; Viborgs stads slakteri; Borgå stads slakteri; Vasa stads slakteri; Satakunnan Osuusteurastamo r. l. slakteri, Björneborg; Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa r. l. slakteri, Gamlakarleby; Savo-Karjalan Osuusteurastamo r. l. slakteri, Kuopio;

Sydvästra-Finlands Andelsslakteri m. b. t. slakteri, Salo; Ålands Andelsslakteri m. b. t. slakteri, Gölby; Västra Nylands Andelsslakteri m. b. t., Lojo; Helsingfors stads slakteri; Osuusteurastamo Itikka r. l. slakteri, Seinäjoki; Ålands Jordbrukares Exportslakteri A/B, Saltvik och Osuuskunta Karjapohjola r. l. slakteri, Uleåborg.

b) Temporära rättigheter:

Kreaturscentrallagets slakteri m. b. t., Torneå.

Under år 1938 importerades sammanlagt 307 821 kg amerikanskt fläsk, varav 35 kg kasserades på grund av förekomsten av trikiner och 15 kg på grund av förskämning. Från Estland infördes färskt kött sammanlagt 2 788 $\frac{1}{2}$ nötkreaturskroppar.

Uppgifter om exporten erhållas ur tabellen å sid. 14.

Vid utgången av året var köttkontrollstationernas antal 81.

Nötkreaturstuberkulos har konstaterats i 27 fall eller 0.0035 % av samtliga besiktigade nötkreatur. Hos svin konstaterade fall voro med få undantag förorsakade av human smitta.

Närmare uppgifter om slakteriernas och köttkontrollstationernas verksamhet erhålles ur tabellerna n:r 7—12.

Exporten av slaktat fjäderfä och matnyttigt vilt år 1938.

Författningensliga fjäderfäslakterier voro i verksamhet vid årets slut till ett antal av 10.

Ur tabell n:o 13 framgår vilka mängder slaktat fjäderfä under året besiktigats i och för export samt antalet kasserade djur.

Besiktningen av för export avsett matnyttigt vilt har utförts av härtill förordnade veterinärer. Exporten har skett över tullkammarna i Helsingfors, Åbo, Torneå, Vasa och Kotka, men har besiktning av nämnda exportvara varit tillåten även i Gamlakarleby, Lahti, Uleåborg och Rovaniemi. Ur tabell n:r 14 framgår fördelningen på olika besiktningssorter samt antalet kasserade djur.

Mjölkkontrollen.

Den av statsrådet tillsatta kommittén för utarbetande av förslag för ordnandet av mjölkkontrollen i landet har slutfört sitt uppdrag och i maj 1938 inlämnat sitt betänkande till statsrådet. Under redogörelseåret infördes tidsenlig mjölkkontroll i Nokia och Rovaniemi köpingar.

Résumé.

Par un décret du 22 décembre 1937, la Section Vétérinaire du Ministère de l'Agriculture a été divisée, dès le début de l'année 1938, en deux bureaux, à savoir, le Bureau des maladies des animaux et le Bureau sanitaire des vivres. Le premier est chargé de toutes les questions ayant trait à la lutte contre les maladies des animaux, ainsi que des questions y adhérentes. Le Bureau sanitaire des vivres traite les questions qui se rapportent au contrôle de la viande, du lait, de la volaille abattue et du gibier, et s'occupe, en général, de tout ce qui concerne l'activité de contrôle de ce genre, ainsi que des questions qui en découlent. C'est le Bureau sanitaire qui s'occupe aussi de la protection des animaux.

Au cours de l'exercice, le Bureau vétérinaire du Ministère de l'Agriculture a reçu et traité 8 057 demandes, ainsi que 22 052 rapports concernant les actes d'office, et autres lettres.

Les lois et décrets suivants se rapportant aux institutions vétérinaires ont été promulgués au cours de l'année:

N:o 328, le 21 octobre, Loi sur l'importation de chevaux.

N:o 381, le 9 décembre, Décret concernant la prohibition de l'importation, la vente, le transport et l'exportation des fourrages de provenance étrangère.

N:o 394, le 16 décembre, Décret concernant la prohibition et la limitation de l'importation, la vente et le transport d'animaux ou parties d'animaux non conservés et de produits bruts d'origine animale, ainsi que de certaines autres denrées destinées à l'importation de l'étranger et susceptibles de transmettre les maladies des animaux.

Au cours de l'année, la Section vétérinaire a publié 6 circulaires.

Sous forme de bourses d'études, 70 000 mk ont été distribués à des étudiants vétérinaires.

La commission consultative de la Section vétérinaire s'est réunie 12 fois et a mis en délibération des questions se rapportant à des nominations, des projets de loi, des décrets et circulaires etc.

La Finlande a, cette année également, été membre de l'Office International des Epizooties, et y a été représentée par M. V. Kankaanpää, chef de section.

Au début de l'exercice, le nombre des vétérinaires autorisés était de 263. Au cours de l'année, 4 vétérinaires sont décédés et 2 ont été autorisés, tandis qu'à 1 vétérinaire l'autorisation d'exercer sa profession a été retirée. Par suite, à la fin de l'année, le nombre des vétérinaires a présenté le chiffre 260.

Dans le courant de l'année, on a publié la vacance de 4 places de vétérinaires de districts.

5 vétérinaires ont suivi les cours de préparation pour l'examen de vétérinaire de district qui ont eu lieu du 3 au 29 octobre. A l'issue des cours, on a procédé à un examen à l'occasion duquel 3 vétérinaires ont été reçus.

Un cours final de préparation pour le diplôme de vétérinaire autorisé a eu lieu du 7 novembre au 3 décembre. Les deux candidats ont passé leur examen avec succès.

Laboratoire Vétérinaire de l'Etat.

(v. plus haut les tableaux, pages 6—7).

Au cours de l'exercice, le laboratoire vétérinaire de l'Etat a fait en tout 105 620 analyses, dont 97 721 sérologiques, 6 089 bactériologiques et 1 810 patho-anatomiques. Le nombre des analyses effectuées dépasse de 107 % le chiffre correspondant de 1937.

On a expédié, au cours de l'année, une quantité totale de 875 625.5 ccm de sérums, de vaccins, de cultures, de tuberculine, de bouillons de culture pour le contrôle, et de malléine.

Pour la constatation de la fièvre charbonneuse (anthrax), on a fait l'analyse de 285 échantillons, dont 16 ont donné un résultat positif, et, par suite, 269 un résultat négatif.

En 1938, le laboratoire a constaté 10 cas de charbon symptomatique des bovidés, tandis que 8 analyses ont abouti à un résultat négatif.

Pour la constatation de la tuberculose, 498 échantillons, dont 202 provenant des porcs, ont été analysés.

Pour l'avortement épizootique des bovidés, on a examiné 2 575 délivres (positifs: 9.7 %), 327 foetus (positifs: 10 %), 412 délivres + foetus (positifs: 9.7 %), 5 échantillons de mucus utérin (négatifs). De plus, on a fait 440 essais du lait. Dans 273 de ces cas, on a procédé à des expériences en se servant d'animaux comme sujets d'essai, et l'on a pu constater 93 (34.4 %) cas positifs; pour le reste, les analyses ont été de nature lacto-sérologique. Sur 57 267 échantillons de sang analysés, également pour la constatation de l'avortement épizootique, 9.9 % des analyses ont donné un résultat positif.

Pour ceux des échantillons envoyés au laboratoire qui n'ont pas donné un résultat positif lors de l'analyse pour l'avortement épizootique, on a constaté que l'avortement a été causé: dans 22 cas par le bacille de Coli, dans 20 cas par la pyogénie, dans 12 cas par une infection streptocoque, et, dans 1 cas, par une infection diplo-streptocoque. Dans 45 cas, on a constaté la présence d'une moisissure, à savoir, dans 3 cas l'*Absidia ramosa*, dans 16 cas l'*Aspergillus nidulans*, dans 1 cas l'*Aspergillus flavus* et dans 4 cas l'*Absidia ramosa* et l'*Aspergillus fumigatus*. Dans 20 cas, il n'a pas été possible de déterminer l'espèce de la moisissure.

Pour la constatation de la leptospirose, ou maladie de Weil, on a examiné 8 renards, dont 6 se sont révélés atteints.

Des cas de paralysie s'étant présentés parmi les poulains, on a examiné 37 animaux; dans certains cas on n'a fait que l'analyse des échantillons respectifs. On a constaté alors: dans 12 cas des streptocoques, dans 6 cas *B. pyosepticum equi*, dans 5 cas *B. coli*, et dans 1 cas des bactéries pasteuriennes.

Maladies infectieuses du bétail.

32 troupeaux de gros bétail parmi lesquels on a constaté un foyer de tuberculose ont été détruits aux frais de l'Etat. Dans 24 autres troupeaux atteints de foyers de tuberculose, on a, en outre, tué 39 bovidés. A la fin de l'année, 75 troupeaux tuberculeux ont encore existé dans le pays.

La *fièvre aphteuse*, qui n'a pas été constatée en Finlande depuis 1916, s'est présentée en 1938 dans 6 troupeaux, dans les communes rurales d'Iitti et de Karjalohja. Dès la constatation de l'épizootie, les troupeaux affectés, y compris porcs, moutons et poules, ont été abattus, ainsi qu'un cheval qui s'était trouvé sous le même toit que les bovidés. Le nombre total des têtes a comporté: 167 bovidés, 41 porcs, 23 moutons, 68 poules et 1 cheval. L'Etat a alloué mk 612 620:— comme indemnités pour les pertes subies par les propriétaires. — Grâce aux mesures prises, l'épizootie n'a plus surgi, ni dans l'une, ni dans l'autre des deux communes précitées. Dans les deux cas primaires, la contagion a été communiquée par des pâtures fortifiantes importées dans le pays et provenant de pays contaminés.

La lutte contre l'avortement épizootique a été poursuivie avec plus d'efficacité que jamais, grâce à un nouveau décret entré en vigueur avec l'année 1938 et qui a rendu possible de prendre des mesures effectives. Au commencement de l'année, les troupeaux de bestiaux contaminés ont présenté le chiffre de 3 155 qui, toutefois, s'est élevé à 3 452 vers la fin de l'année. Cette augmentation du nombre des troupeaux infectés est à renvoyer au fait que les conditions requises pour qu'un troupeau puisse être déclaré exempt sont rendues beaucoup plus rigoureuses et que, au moyen de très amples analyses du sang faites au cours de l'année, on a découvert de nouveaux foyers de contagion qui, par la voie du procédé prévu par l'ancien décret, n'auraient été constatés qu'à la suite d'éventuels avortements.

Le fardeau de travail des vétérinaires praticiens, de plus en plus chargé dans les années précédentes déjà, est allé toujours en croissant durant l'exercice 1938. Les tableaux annexés à ce résumé permettent de constater, non seulement les cas traités par les vétérinaires, mais aussi le genre des cas respectifs.

Importation d'animaux.

En 1938, on a examiné 1742 animaux destinés à l'importation. Dans ce chiffre sont compris 1 576 chevaux, 66 chiens, 36 animaux à fourrure, et 64 autres animaux.

Contrôle de la viande.

Au cours de l'exercice, 26 abattoirs approuvés ont été en activité en Finlande, à savoir: 8 communaux, 15 coopératifs, et 3 appartenant à des particuliers.

Au Satakunnan Osuusteurastamo r.l. (Abattoir coopératif à surtaxe limitée du département de Satakunta), Pori (Björneborg), a été concédée, au cours de l'année, l'autorisation d'exercer l'exportation.

A la fin de l'année, les abattoirs suivants se sont trouvés en possession d'un permis d'exportation:

a) Permis permanents:

Karjakeskuskunta r.l.—Kreaturscentrallaget m. b. t. (Abattoir de la coopérative centrale du bétail), Helsinki (Helsingfors); Lounais-Suomen Osuusteurastamo r.l. — Sydvästra Finlands andelsslakteri m. b. t. (Abattoir coopératif de la région sud-ouest de la Finlande), Turku (Åbo); l'abattoir de la ville de Tampere (Tammerfors); l'abattoir de la ville de Viipuri (Viborg); l'abattoir de la ville de Porvoo (Borgå); l'abattoir de la ville de Vaasa (Vasa); Satakunnan Osuusteurastamo r.l. (Abattoir coopératif du département de Satakunta), Pori (Björneborg); Keski-Pohjanmaan Osuus-

kauppa r.l. (Abattoir de la coopérative commerciale de l'Ostrobotnie centrale), Kokkola (Gamlakarleby); Savo-Karjalan Osuusteurastamo r.l. (Abattoir coopératif des provinces de Savo et de Carélie), Kuopio; Lounais-Suomen Osuusteurastamo r.l. — Sydvästra Finlands Andelsslakteri m. b. t. (Abattoir coopératif de la région sud-ouest de la Finlande), Salo; Ålands Andelsslakteri m. b. t. (Abattoir coopératif des îles d'Åland), Gölby; Länsi-Uudenmaan Osuusteurastamo r.l. — Västra Nylands Andelsslakteri m. b. t. (Abattoir coopératif de la région ouest de la province d'Usimaa (Nyland), Lohja (Lojo); l'abattoir de la ville de Helsinki (Helsingfors); Osuusteurastamo Itikka r.l. (Abattoir coopératif «Itikka»), Seinäjoki; Ålands Jordbrukares Exportslakteri A/B, (Boucherie pour articles d'exportation des cultivateurs des îles d'Åland, S. A.), Saltvik; et Osuuskunta Karjapohja r.l. (Abattoir de la coopérative Karjapohja), Oulu (Uleåborg).

b) Permis temporaires:

Karjakeskuskunnan teurastamo r.l. — Kreaturscentrallagets slakteri m. b. t. (Abattoir de la coopérative centrale du bétail), Tornio (Torneå).

Durant l'année 1938 on a importé 307 821 kg de lard américain dont, toutefois, 35 kg ont été refusés à cause de trichines y constatées, et 15 kg comme étant détériorés. De l'Estonie, une importation de viande fraîche a eu lieu et s'est élevée à 2 788½ corps de bovidés. Quant à l'exportation de viande, des renseignements y relatifs sont contenus dans les tableaux, page 14.

A la fin de l'année, les offices de contrôle pour la viande étaient au nombre de 81.

La tuberculose des bovidés a été constatée en 27 cas, ce qui signifie 0.0035 % de tout le bétail contrôlé. Pour les porcs, les cas constatés étaient, à quelques exceptions près, causés par une contagion provenant d'êtres humains.

Des données plus détaillées sur l'activité des abattoirs et des offices de contrôle de la viande sont présentées dans les tableaux nos 7—12.

Exportation de la volaille abattue et du gibier comestible.

Les abattoirs de volaille en activité à la fin de l'année et conformes aux règlements étaient au nombre de 10.

Le tableau n:o 13 permet de constater les quantités contrôlées de volaille abattue pour l'exportation, ainsi que le nombre des exemplaires refusés.

Le contrôle du gibier comestible destiné à l'exportation s'est effectué par les soins de vétérinaires spéciaux désignés à cet effet. L'exportation a eu lieu par les bureaux de douane de Helsinki (Helsingfors), Turku (Åbo), Tornio (Torneå), Vaasa (Vasa) et de Kotka. Toutefois, le contrôle du dit article d'exportation a pu se faire aussi à Kokkola (Gamlakarleby), Lahti, Oulu (Uleåborg) et à Rovaniemi. Le tableau n:o 14 met en évidence comment le contrôle s'est réparti entre les divers bureaux; le nombre des exemplaires refusés en ressort également.

Contrôle du lait.

La commission créée par le Conseil des ministres pour élaborer un projet relatif à l'organisation du contrôle du lait en Finlande, a fini son travail et a pu présenter, au mois de mai 1938, son rapport. Au cours de l'exercice, un contrôle du lait conforme aux exigences modernes a été introduit dans les bourgs de Nokia et de Rovaniemi.

TAULUKOITA.
TABLEAUX.

Taulu 1. Läänittäinen yhdistelmä tuberkuliinitutkimuksista v. 1938.

Tableau 1. Résumé des recherches effectuées au moyen de tuberculine chez les bovidés, par départements, en 1938.

Yhteensä tutkittu.
Recherches, au total.

Lääni Département	Karjien luku Nombre des étalles	Tuberkulien eläinten luku Nombre des animaux examinés	Karjien keskimääräinen tuberkulien eläinten luku Nombre moyen des animaux par étalle	Vastavaikut. eläinten luku Nombre des réactions			Vastavaikut. el. % Pourcentage des réactions			Vastavaikut. Karjien luku Nombre des étalles	Vastavaikut. Karjien reakt. % Pourcentage des réactions par étalle
				S* F*	H** f**	S+H F+f	S F	H f	S+H F+f		
<i>Nautaeläimiä.</i> <i>Bovidés.</i>											
Uudenmaan	1 341	22 035	16.43	97	391	488	0.44	1.77	2.21	140	10.44
Turun ja Porin	1 004	14 404	14.34	213	455	668	1.48	3.16	4.64	166	16.53
Hämeen	726	13 219	18.21	175	399	574	1.32	3.02	4.34	84	11.57
Viipurin	2 459	17 841	7.25	166	360	526	0.93	2.02	2.95	250	10.16
Mikkelin	619	7 562	12.21	17	61	78	0.23	0.80	1.03	44	7.11
Kuopion	1 845	15 624	8.46	203	616	819	1.30	3.94	5.24	421	22.81
Vaasan	1 761	13 902	7.89	41	171	212	0.29	1.23	1.52	118	6.7
Oulun	796	8 388	10.53	58	114	172	0.69	1.36	2.05	73	9.17
Lapin	305	2 295	7.52	9	40	49	0.39	1.74	2.13	28	9.18
Ahvenanmaa	87	747	8.59	4	15	19	0.54	2	2.54	11	12.64
Koko maa — Dans tout le pays	10 943	116 017	10.60	983	2 622	3 605	0.84	2.26	3.10	1 335	12.19
<i>Sikoja.</i> <i>Porcés.</i>											
Uudenmaan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun ja Porin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viipurin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuopion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaasan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ahvenanmaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koko maa — Dans tout le pays	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Kanoja.</i> <i>Poules.</i>											
Uudenmaan	19	229	12.05	2	27	29	—	—	—	11	—
Turun ja Porin	34	4 082	120.06	56	124	180	—	—	—	15	—
Hämeen	3	390	130	4	31	35	—	—	—	1	—
Viipurin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuopion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaasan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ahvenanmaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koko maa — Dans tout le pays	56	4 701	83.94	62	182	244	1.32	3.87	5.19	27	48.21
Ensikerran tutkittu. Recherches faites pour la première fois.											
<i>Nautaeläimiä.</i> <i>Bovidés.</i>											
Uudenmaan	341	3 803	11.15	21	37	58	0.55	0.97	1.52	21	6.16
Turun ja Porin	642	5 775	8.99	37	51	88	0.64	0.88	1.52	37	5.92
Hämeen	280	2 779	9.92	3	24	27	0.1	0.87	0.97	8	2.85
Viipurin	2 050	12 246	5.97	121	173	294	0.99	1.41	2.4	162	7.9
Mikkelin	521	5 471	10.5	13	26	39	0.25	0.48	0.73	24	4.6
Kuopion	1 705	12 393	7.26	150	383	533	1.21	3.09	4.3	343	2.01
Vaasan	1 192	8 148	6.83	18	78	96	0.22	0.96	1.18	63	5.28
Oulun	514	4 399	8.56	27	43	70	0.61	0.98	1.59	30	5.83
Lapin	228	1 572	6.89	—	9	9	—	0.57	0.57	8	3.5
Ahvenanmaa	66	483	7.31	3	7	10	0.62	1.45	2.07	9	13.64
Koko maa — Dans tout le pays	7 539	57 069	7.57	393	831	1 224	0.68	1.46	2.14	705	9.35

*) S = selvä. — F = fortes.

**) H = heikko. — f = faibles.

Taulu 2. Vertaileva taulu vv. 1908—1938 tutkittujen nautaeläinten lukumäärästä ja niiden reaktioprocenteista.

Tableau 2. Tableau comparatif pour les années 1908—1938, indiquant le nombre des bovidés examinés et le pourcentage des réactions.

Vuosi Année	Tutkittujen eläinten luku Nombre des ani- maux examinés	Reaktiot % Pourcentage des réactions	Vuosi Année	Tutkittujen eläinten luku Nombre des ani- maux examinés	Reaktiot % Pourcentage des réactions
1908	57 031	6.4	1924	33 910	6.9
1909	72 165	4.9	1925	47 643	7.3
1910	73 978	4.4	1926	34 886	7.9
1911	66 419	5.0	1927	29 823	6.5
1912	70 628	4.5	1928	42 837	4.9
1913	94 021	2.8	1929	77 572	5.5
1914	69 185	4.3	1930	113 594	4.3
1915	42 677	6.1	1931	155 453	3.12
1916	34 545	4.7	1932	183 649	3.11
1917	21 867	5.5	1933	180 838	3.00
1918	5 660	4.0	1934	158 225	3.32
1919	14 804	5.0	1935	171 190	2.88
1920	11 333	6.0	1936	147 760	2.44
1921	11 501	7.2	1937	138 462	2.54
1922	17 287	7.0	1938	116 017	3.10
1923	24 594	8.5			

Taulu 3. Taulu reaktioprocentin vaihteluista vv. 1908—1938 ensikerran tutkituissa karjoissa.

Tableau 3. Tableau indiquant le pourcentage des réactions chez les bovidés examinés pour la première fois, années 1908—1938.

Vuosi Année	Tutkittujen karjojen luku Nombre des éta- bles examinés	Tutkittujen eläinten luku Nombre des ani- maux examinés	Reaktiot — Réactions		
			S. F.	H. f.	S. + H. % F. + f. en %
1908	—	21 529	1 122	380	7.0
1909	—	28 719	1 063	456	5.3
1910	2 250	29 956	709	650	4.4
1911	1 733	21 270	527	361	4.2
1912	2 079	24 004	405	461	3.6
1913	3 649	42 738	679	711	3.2
1914	2 498	24 617	308	319	2.6
1915	432	5 469	222	162	9.7
1916	472	4 771	62	106	3.5
1917	157	2 392	86	51	5.7
1918	83	823	32	26	7.0
1919	132	2 472	96	17	4.6
1920	201	3 065	303	66	12.1
1921	172	2 240	107	55	7.2
1922	245	4 120	94	90	4.5
1923	450	4 989	86	91	3.5
1924	819	10 144	200	219	4.1
1925	1 814	21 393	244	517	3.5
1926	1 050	11 969	223	221	3.8
1927	1 027	11 388	265	337	5.3
1928	1 110	13 280	246	406	4.9
1929	2 952	30 444	417	1 284	5.6
1930	5 396	55 746	439	1 512	3.5
1931	8 774	82 787	525	1 406	2.33
1932	10 571	99 202	378	1 728	2.12
1933	10 208	89 756	401	1 415	2.02
1934	8 767	72 403	394	1 253	2.27
1935	7 914	64 325	351	993	2.09
1936	7 275	60 406	308	871	1.95
1937	7 042	57 487	258	848	1.94
1938	7 539	57 069	393	831	2.11

Taulu 5. Taulu v. 1938 esiintyneistä muista, ei eläintautilaissa mainituista tarttuvista kotieläintautitapauksista.
 Tableau 5. Tableau relatifs aux maladies des animaux, non mentionnées dans la loi sur les maladies infectieuses. — 1938.

Lääni Département	Tarttuva hevosyskä <i>Laryngitis et bronchitis infectiosa equorum</i>	Kokkidiiosi <i>Coccidiosis</i>	Vasikkakurkkumätä <i>Diphtheria vitulorum</i>	Vastasyntyneitten eläinten ripuli tai verenmyrkytys <i>Dysentaria vel pyosepticemia neonatorum</i>	Paratuberkuloottinen suolitu- lehdus <i>Enteritis paratuberculosa bovis</i>	Siitinerakottuma <i>Exanthema coitale vesiculosum</i>	Penikkatauti <i>Febris catarrhatis et nervosa canum</i>	Tarttuva emätintulehdus <i>Kolpitis granulosa infectiosa bovum</i>	Hevoson haavakas imusuoni- tulehdus <i>Lymphangiitis ulcerosa equorum</i>	Täpläkuume <i>Morbus maculosus equi</i>	Pahanlaatuinen turvotus <i>Oedema malignum</i>	Hevoson tarttuva suuntulehdus <i>Stomatitis pustulosa contagiosa equorum</i>	Jäykkäkouristus <i>Tetanus</i>	Rokko <i>Variola</i>	Muita tarttuvia tauteja <i>Autres maladies infectieuses</i>
Uudenmaan	—	5	—	175	—	—	536	60	—	2	—	—	24	19	256
Turun ja Forin	—	1 632	—	105	—	—	178	—	—	30	4	—	22	2	14
Etelä-Savon	44	7	—	178	—	—	295	52	—	23	3	—	24	60	459
Viiipurin	—	—	—	144	—	—	205	46	—	33	9	—	14	9	11
Mikkelin	—	7	—	110	—	—	39	1	—	13	1	—	3	2	9
Kuopion	39	—	—	66	—	—	73	25	—	6	9	—	3	—	—
Vaasan	—	—	—	163	—	—	173	467	—	33	—	—	28	7	184
Oulun	—	—	—	46	—	—	94	100	—	21	1	—	60	16	4
Lapin	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Ahvenanmaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Koko maa ——— Dags tout le pays	83	1 651	—	987	—	—	1 602	751	—	161	27	—	179	115	937

Taulu 6. Yhdistelmä eläinlääkärien ilmoittamista kotieläinten
 Tableau 6. Relevé des rapports des vétérinaires concernant le nombre des

Eläinlaji ja lääni <i>Animaux et départements</i>	Tarttuvia tautteja — <i>Morbi infectiosus</i>	Märkit tai veremyrkytykset — <i>Pneumonia vel septicaemia</i>	Akkumykoosi — <i>Actinomyces</i>	Hoitomykoosi — <i>Botryomycosis</i>	Kasvainia — <i>Tumores</i>	Venetiertoimien tautteja — <i>Morbi organorum circulatorias</i>	Veren- ja verännodostavien elinten tautteja — <i>Morbi sanguinis sanguiferorum vel organorum</i>	Imusolun ja imusolunkehän tulehdus — <i>Lympfangitis et lymphadenitis</i>	Lampelhalvaus — <i>Hemaglobinemia paratifica</i>	Kiisit tai luumpeileminen — <i>Rachitis vel osteomalacia</i>	Poikimhalvaus — <i>Paresis puerilis</i>	Muita aiheenvaihtautteja — <i>Alia morbi constitutionales etc</i>	Henkityselinten tautteja — <i>Morbi organorum respiratorias</i>	Ruuan sulatushäiriöt — <i>Dyspepsia vel indigestio</i>	Ähky — <i>Colica</i>	Pullistautumiset — <i>Tympania</i>	Hammastyköt — <i>Vitia dentium</i>	Muita ruuan sulatuselinten tautteja — <i>Alia morbi organorum digestivis</i>	Satunnainen hoimien — <i>Morbus sporadicus</i>	Vierehlehäus — <i>Mastitis</i>
Hevosia	1 182	34	—	10	65	48	4	122	286	74	—	85	1 664	267	716	2	1 014	837	69	27
Nautaeläimiä	1 876	14	151	—	37	110	7	10	—	125	1 051	711	55	1 244	12	394	35	1 293	545	1 174
Lampaita ja vuohia	—	—	—	—	1	4	—	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—	22	—	—
Sikoja	1 570	—	2	—	3	7	184	—	—	209	18	254	12	114	—	—	—	214	3	46
Koiria ja kissoja ..	541	8	—	—	110	131	78	7	—	219	—	110	412	153	—	—	32	917	2	19
Siipikarjaa	13	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	22	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	5	1	—	—	10	136	5	8
Uudenmaan lääni	5 204	56	153	10	217	296	282	139	286	635	1 069	1 171	2 149	1 781	728	396	1 091	3 419	624	1 274
Hevosia	1 748	34	—	23	47	53	3	188	272	128	—	79	1 046	710	910	5	785	1 037	48	29
Nautaeläimiä	823	17	124	—	20	87	5	25	—	151	1 588	524	39	3 232	3	371	29	1 712	510	1 281
Lampaita ja vuohia ..	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	3	21	—	—	—	32	—	1
Sikoja	774	—	3	—	—	18	42	—	—	241	24	201	7	519	—	—	4	386	3	130
Koiria ja kissoja ..	121	1	—	—	7	13	—	1	—	9	—	7	12	59	—	—	10	146	—	1
Siipikarjaa	1 963	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	420	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	67	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	257	—	—
Turun ja Porin lääni	5 496	52	127	23	75	171	55	214	272	529	1 612	1 306	1 107	4 541	913	376	828	3 570	561	1 442
Hevosia	1 531	29	—	12	100	63	31	136	322	119	—	177	1 465	377	583	8	1 412	924	102	158
Nautaeläimiä	1 746	26	113	—	51	128	5	7	—	237	1 261	867	70	2 202	12	372	9	1 528	460	1 231
Lampaita ja vuohia ..	1	—	—	—	—	30	—	—	—	2	—	27	—	1	—	—	—	39	1	—
Sikoja	1 207	1	3	—	1	17	80	—	—	199	17	135	11	138	2	1	—	340	4	74
Koiria ja kissoja ..	4	1	—	—	16	14	6	8	—	63	—	47	55	106	—	—	3	187	2	4
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	1	—	—
Muita eläimiä	469	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	4	—	—	—	—	—	9	—	14
Hämeen lääni	4 958	57	116	12	168	222	153	151	322	636	1 278	1 284	1 601	2 824	597	382	1 424	3 028	569	1 481
Hevosia	2 184	33	—	33	57	79	22	146	214	146	—	135	2 430	701	919	10	1 727	1 512	131	171
Nautaeläimiä	1 538	19	93	—	32	87	5	14	—	169	816	375	65	2 160	13	408	10	1 638	265	1 110
Lampaita ja vuohia ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	17	6	—	—	31	—	2
Sikoja	805	—	—	—	—	14	19	3	—	247	15	55	22	593	65	—	14	383	—	55
Koiria ja kissoja ..	213	—	—	—	6	6	1	10	—	30	—	13	39	47	—	—	26	293	—	5
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	12	—	—
Vipurin lääni	4 740	52	93	33	95	186	47	173	214	592	831	600	2 556	3 521	1 012	425	1 777	3 869	396	1 343
Hevosia	1 690	22	—	9	35	29	8	79	108	93	—	91	464	273	413	9	608	588	31	21
Nautaeläimiä	939	7	36	—	24	22	—	6	—	106	325	185	37	915	3	129	4	749	124	467
Lampaita ja vuohia ..	—	—	—	—	—	5	—	—	—	14	—	—	5	—	—	—	—	14	—	—
Sikoja	768	3	—	—	3	6	102	—	—	155	—	396	23	151	—	—	—	173	9	47
Koiria ja kissoja ..	40	—	—	—	2	2	—	3	—	3	—	4	9	12	—	—	2	64	2	—
Siipikarjaa	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin lääni	3 444	32	36	9	64	59	117	88	108	371	325	676	533	1 356	416	140	614	1 588	166	535
Hevosia	1 335	16	—	8	50	26	20	61	192	79	—	149	1 048	1 535	635	2	1 143	671	59	22
Nautaeläimiä	1 701	4	61	—	17	38	26	—	—	133	563	247	35	2 612	4	281	9	936	171	699
Lampaita ja vuohia ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	21	—	—
Sikoja	564	2	1	—	1	6	20	—	—	157	8	29	2	259	—	—	—	121	1	56
Koiria ja kissoja ..	74	—	—	—	3	3	11	—	—	10	—	—	44	49	—	—	3	115	—	2
Siipikarjaa	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuopion lääni	3 678	22	62	8	71	73	77	61	192	379	571	431	1 129	4 455	639	285	1 155	1 864	231	779
Hevosia	2 863	35	—	16	91	86	8	105	306	126	—	143	1 636	1 076	902	8	1 276	1 351	62	32
Nautaeläimiä	701	7	195	—	39	111	6	5	—	254	1 023	750	152	1 878	25	394	72	2 025	348	1 126
Lampaita ja vuohia ..	134	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	20	4	—	—	—	48	—	—
Sikoja	675	—	2	—	3	15	79	2	—	257	25	64	58	287	—	—	12	307	3	31
Koiria ja kissoja ..	180	—	—	—	23	13	2	2	—	14	—	8	37	7	—	—	4	332	—	2
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	6	—	—	—	4	—	—
Vaasan lääni	4 556	42	197	16	156	225	113	114	306	651	1 048	1 001	1 883	3 258	927	402	1 364	4 067	413	1 191

Taulu 6 (jatk.).

Eläinlaji ja lääni <i>Animaux et départements</i>	Tartuttavia tautteja — <i>Morbi infectiosis</i>	Mikä tai veremyrkykäs — <i>Pyæmia vel septicæmia</i>	Akkimyykkoosi — <i>Actinomycosis</i>	Jokiryömykkoosi — <i>Bacterymycosis</i>	Kasvainia — <i>Tumores</i>	Verenkierroelinten tautteja — <i>Morbi organorum circulationis</i>	Veren- ja verimurtoelinten tautteja — <i>Morbi sanguinis sangui- generantium organorum</i>	Immunonien ja immuunin tautteja — <i>Lymphangitis et lymphadenitis</i>	Laimehuuans — <i>Hæmoglobiæmiamia purulenta</i>	Riisi tai luumpehmeneminen — <i>Rickets vel osteomalacia</i>	Pokkamaaluans — <i>Paresis puerperalis</i>	Muita aiheenvaihtotautteja — <i>Alia morbi constitutionales etc.</i>	Hengityselinten tautteja — <i>Morbi organorum respiratoris</i>	Ruuan sulatushäiriö — <i>Dyspepsia vel indigestio</i>	Ähky — <i>Colica</i>	Pullistuskauti — <i>Typhus</i>	Hammassivkoja — <i>Vitæ dentium</i>	Sakunainen ihmisen — <i>Abortus sporadicus</i>	Uranenlehdus — <i>Mystis</i>	
Hevosia	1 459	14	—	3	34	24	2	72	69	19	—	25	658	368	243	1	827	509	23	9
Nautaeläimiä	261	—	40	—	7	30	—	—	—	43	167	103	26	500	17	107	2	635	201	252
Lampaita ja vuohia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	1	—	—	—	21	—	—
Sikoja	331	—	1	—	—	—	—	—	—	113	—	6	—	97	—	—	—	57	—	—
Koiria ja kissoja ..	94	—	—	—	2	1	3	—	—	4	—	1	5	18	2	—	1	34	—	2
Siipikarjaa	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	11	—	—
Oulun lääni	2 200	14	41	3	43	55	5	72	69	179	167	143	690	986	262	112	830	1 267	224	264
Hevosia	264	3	—	2	1	1	5	—	27	9	—	1	180	116	68	—	152	61	19	2
Nautaeläimiä	72	—	3	—	2	2	—	—	—	26	30	11	2	172	—	10	—	91	8	56
Lampaita ja vuohia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	2	—	—	—	9	—	1
Koiria ja kissoja ..	9	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—	8	—	—
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapin lääni	345	3	3	2	3	3	5	—	27	44	30	12	183	292	68	10	152	169	27	59
Hevosia	1	1	—	—	4	4	—	14	7	2	—	—	50	28	59	—	21	54	4	2
Nautaeläimiä	70	—	4	—	1	6	—	—	—	31	60	129	3	108	2	16	—	106	5	78
Lampaita ja vuohia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja	—	—	—	—	—	1	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Koiria ja kissoja ..	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	20	—	16	—	—	2	84	—	—
Ahvenanmaan maak.	71	1	4	—	6	11	—	14	7	48	60	149	53	163	61	16	23	259	9	80
Hevosia	14 257	221	—	116	484	413	103	923	1 803	795	—	885	10 641	5 451	5 448	45	8 965	7 544	548	473
Nautaeläimiä	9 727	94	820	—	230	621	54	67	—	1 276	6 884	3 902	484	15 023	91	2 482	170	10 713	2 637	7 474
Lampaita ja vuohia	135	—	—	—	1	—	51	—	—	18	—	83	4	51	15	9	—	230	1	3
Sikoja	6 694	6	12	—	11	84	526	5	—	1 597	107	1 140	136	2 160	67	3	30	1 998	23	441
Koiria ja kissoja ..	1 276	10	—	—	170	183	103	31	—	354	—	190	614	464	2	—	81	2 101	6	35
Siipikarjaa	2 042	—	—	—	1	—	17	—	—	—	—	458	—	—	—	—	—	1	—	—
Muita eläimiä	561	—	—	—	11	—	—	—	—	35	—	115	5	28	—	5	12	513	5	22
Koko maa — <i>Dans tout le pays</i>	34 692	331	832	116	898	1 301	854	1 026	1 803	4 074	6 991	6 773	11 884	23 177	5 623	2 544	9 258	23 100	3 220	8 448

Taulu 7. Lihantarkastamoissa tarkastettujen ruhojen lukumäärä v. 1938.
Tableau 7. Nombre des viandes examinées aux bureaux d'inspection, en 1938.

Lihantarkastamot Bureau d'inspection	Raavaita Gros bétail		Hiehoja ja suurempia vasikoita Génisses et grands veaux		Pikkuvasikoita Petits veaux		Lampaita Moutons		Sikoja Porcs		Hevosia Chevaux		Yhteensä Total		Slaattur, savustettu, palaattua lihaa Viandes, salées, fumées, en kg	
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2		
<i>Uudenmaan lääni.</i>																
Haaga, kauppal	1 453	1	3 281	—	8 682	—	963	—	1 492	55	220	—	16 091	56	1 835	
Hanko, kaupunki	463	1	378	—	996	—	156	—	391	35	3	—	2 387	36	2 976	
Helsinki, »	5 126	35	13 059	7	26 861	30	15 788	15	6 726	230	186	—	67 746	317	92 663.25	
» kunta	862	1	1 539	—	3 326	—	779	—	1 556	25	65	—	8 127	26	96 425	
Hyvinkää, kauppal	441	—	602	—	1 842	2	361	1	632	25	3	—	3 881	28	505	
Karjaa, »	284	—	312	—	667	—	177	—	329	6	15	—	1 784	6	1 310	
Karkkila, »	214	3	361	2	778	—	301	—	561	85	4	—	2 219	90	1 774	
Kerava, »	216	1	165	—	526	—	46	—	362	15	4	—	1 319	16	21	
Kuusankoski, kunta	1 288	—	822	—	2 662	1	2 030	—	1 035	233	13	—	7 850	234	7 677	
Lohja, kauppal	594	—	876	—	3 706	—	583	—	1 268	—	68	—	7 095	—	2 180	
» kunta	5	—	—	—	2 370	—	23	—	22	—	1	—	2 421	—	—	
Loviisa, kaupunki	702	2	319	—	4 359	—	370	—	751	102	4	—	6 505	104	787	
Nummi, kunta	309	—	580	—	1 324	1	690	1	1 746	19	30	—	4 679	21	599	
Porvoo, kaupunki	104	—	964	—	6 710	—	457	—	787	157	17	—	9 039	157	3 403	
Tammisaari, kaupunki	433	—	544	—	945	—	256	—	486	12	9	—	2 673	12	1 124	
Yhteensä	12 494	44	23 802	9	65 754	34	22 980	17	18 144	999	642	—	143 816	1 103	213 275.25	
<i>Turun ja Porin lääni.</i>																
Dragsfjärd, kunta	208	—	61	1	39	—	146	—	234	28	2	—	690	29	3 179	
Huittinen, »	412	—	418	—	1 179	—	422	—	571	65	37	—	3 039	65	—	
Kaalinen, kauppal	409	—	1 282	—	2 357	—	1 232	—	656	24	31	—	5 967	24	8 418	
Kankaanpää, kunta	344	—	1 629	—	1 506	—	1 306	—	857	15	16	—	5 658	15	24 771	
Karinainen, »	80	—	186	—	361	—	265	—	121	33	26	—	1 039	33	45	
Kokemäki, »	328	—	278	—	1 021	—	257	—	809	73	18	—	2 711	73	—	
Laitila, »	421	—	591	—	1 394	—	1 073	—	740	111	43	—	4 262	111	—	
Loimaa, kauppal	1 780	2	2 849	—	2 277	—	1 451	—	1 079	106	129	—	9 565	108	142	
Paimio, kunta	343	—	348	—	1 159	—	231	—	260	42	23	—	2 364	42	—	
Parainen, »	268	—	170	1	1 140	—	292	—	439	28	2	—	2 311	29	2 692	
Perniö, »	475	—	237	—	2 944	1	219	—	846	12	41	—	4 762	13	184	
Pori, kaupunki	3 657	—	4 552	—	15 831	—	8 347	—	4 644	—	237	—	37 268	—	5 079	
Rauma, »	2 314	7	635	—	3 424	—	1 839	—	1 654	297	32	—	9 898	304	2 764	
Salo, kauppal	1 343	—	2 512	—	7 038	—	981	—	1 874	134	73	—	13 821	134	2 863	
Turku, kaupunki	5 952	14	15 741	6	26 386	—	9 796	—	11 312	995	638	—	69 825	1 015	27 322	
Uusikaupunki, kaupunki	578	—	876	—	721	—	1 212	—	1 363	—	27	—	4 777	—	42	
Vammala, kauppal	758	—	1 749	1	3 414	2	1 500	—	1 201	199	72	—	8 694	202	860	
Vehmaa, kunta	62	—	230	—	203	—	366	—	408	40	5	—	1 274	40	—	
Yhteensä	19 732	23	34 344	9	72 394	3	30 935	—	29 068	2 202	1 452	—	187 925	2 237	78 361	
<i>Hämeen lääni.</i>																
Forssa, kauppal	111	—	330	—	480	—	248	—	253	—	11	—	1 433	—	—	
Hämeenlinna, kaupunki	711	2	2 035	—	6 786	—	1 239	—	1 169	344	54	—	11 994	346	393	
Lahti, »	1 552	2	2 354	5	11 794	2	3 882	—	2 849	446	27	—	22 458	455	11 835	
Mänttä, kunta	415	—	413	—	424	—	492	—	519	—	31	—	2 294	—	328	
Nokia, »	283	—	516	—	1 088	—	637	—	388	71	9	—	2 921	71	1 720	
Orivesi, »	406	5	834	3	1 112	1	403	5	331	23	13	—	3 099	37	798	
Riihimäki, kauppal	1 018	—	1 285	—	4 299	—	710	—	1 027	137	25	—	8 364	137	1 800	
Tampere, kaupunki	413	1	2 076	—	15 499	—	2 381	—	335	28	57	—	20 761	29	42 410	
Toijala, taajaväk. yhdysk.	255	28	403	—	1 312	—	211	—	256	68	11	—	2 448	96	—	
Urjala, kunta	649	—	1 507	—	2 249	4	943	1	680	33	26	—	6 054	38	86	
Yhteensä	5 813	38	11 753	8	45 043	7	11 146	6	7 807	1 150	264	—	81 826	1 209	59 370	
<i>Viipurin lääni.</i>																
Enso, tehdasyhdyskunta	1 002	64	1 358	35	4 490	—	1 799	—	1 489	420	4	—	10 142	519	1 709	
Hamina, kaupunki	980	—	1 499	—	4 340	—	1 580	—	2 471	500	8	—	10 878	500	9 238.5	
Kotka, »	2 170	5	801	—	7 621	—	1 737	—	3 141	431	—	—	15 470	436	19 317	
Kouvola, kauppal	826	1	683	—	7 264	—	2 072	—	1 032	270	41	—	11 918	271	5 954	
Kymi, kunta	678	34	223	1	2 221	—	875	—	1 073	118	6	—	5 076	153	2 463	
Käkisalmi, kaupunki	979	4	968	3	4 290	—	1 173	2	1 066	211	24	—	8 500	220	3 022.5	
Lappeenranta, »	4 166	—	1 620	—	8 624	—	3 909	—	1 783	837	39	—	20 141	837	24 620	
Ruokolahti, kunta	1 172	13	1 578	—	2 403	1	2 487	—	1 488	281	27	—	9 155	295	1 201	
Sortavala, kaupunki	1 304	—	1 978	—	4 544	—	1 994	—	1 286	163	8	—	11 114	163	—	
Terijoki, kunta	777	3	896	5	3 501	—	596	—	701	313	1	—	6 472	321	250	
Viipuri, kaupunki	2 606	25	7 800	24	28 482	—	7 078	—	2 936	652	107	—	49 009	701	33 698	
Yhteensä	16 660	149	19 404	68	77 780	1	25 300	2	18 466	4 196	265	—	157 875	4 416	101 473	
<i>Mikkelin lääni.</i>																
Heinola, kaupunki	343	14	917	1	1 157	—	456	—	465	33	—	—	3 338	48	1 916	
Mikkeli, »	2 700	—	1 866	—	4 685	—	4 880	—	2 723	107	45	—	16 899	107	20 328	
Savonlinna, »	1 120	3	1 462	—	3 928	—	2 234	—	1 733	325	16	—	10 493	328	858.5	
Yhteensä	4 163	17	4 245	1	9 770	—	7 570	—	4 921	465	61	—	30 730	483	23 102.5	

Lihantarkastamot <i>Bureau d'inspection</i>	Raavaita <i>Gros bétail</i>		Hiehoja ja suurempia vasikoita <i>Génisses et grands veaux</i>		Pikkuvasikoita <i>Petits veaux</i>		Lampaita <i>Moutons</i>		Sikoja <i>Porcs</i>		Hevosia <i>Chevaux</i>		Yhteensä <i>Total</i>		Suojattua, savustettua, palvattua lihaa kg Vaindes, saltes, fumes, en kg
	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	
<i>Kuopion lääni.</i>															
Iisalmi, kaupunki	1 743	—	1 433	—	2 116	—	2 526	—	1 093	86	62	—	8 973	86	884.5
Joensuu, »	4 183	—	6 427	—	2 595	—	2 639	—	3 203	—	110	—	19 157	—	2 962
Kuopio, »	2 940	40	4 276	—	9 428	—	6 144	—	3 195	837	29	—	26 012	877	272
Varkaus, kauppala	1 075	5	754	—	1 188	—	1 506	—	1 259	199	16	—	5 798	204	310
Värtsilä, kunta	53	—	52	—	58	—	83	—	121	—	—	—	367	—	181
Yhteensä	9 994	45	12 942	—	15 385	—	12 898	—	8 871	1 122	217	—	60 307	1 167	4 609.5
<i>Vaasan lääni.</i>															
Ilmajoki, kunta	212	—	646	—	464	—	345	—	286	37	12	—	1 965	37	—
Jyväskylä, kaupunki	4 210	—	3 283	—	7 382	—	5 553	—	2 751	171	64	—	23 243	171	6 303
Kokkola, »	1 156	—	2 273	—	6 154	—	2 478	—	602	19	2	—	12 665	19	335
Kristiinankaup. »	803	12	3 311	2	3 095	6	3 054	8	631	302	83	—	10 977	330	4 103
Lapua, kunta	362	—	818	—	1 506	—	815	—	385	106	2	—	3 888	106	2 163
Närpiö, »	290	4	484	—	1 042	1	254	—	289	109	5	—	2 364	114	707
Pietarsaari, kaupunki	1 339	—	2 444	—	4 871	—	1 846	—	1 116	96	—	—	11 616	96	490
Seinäjoki, kauppala	70	—	158	—	197	—	332	—	111	9	5	—	873	9	—
Uusikaarlepyy, kaupunki	225	3	372	—	323	—	143	—	281	12	—	—	1 344	15	265
Vaasa, »	3 116	—	5 313	—	4 976	—	6 013	—	2 758	416	4	—	22 180	416	3 054
Vöyri, kunta	361	1	745	4	305	1	125	1	548	38	1	—	2 085	45	—
Ylistaro, »	569	—	3 225	—	1 291	—	1 194	—	437	—	9	—	6 725	—	90
Yhteensä	12 713	20	23 072	6	31 606	8	22 152	9	10 195	1 315	187	—	99 925	1 358	17 429
<i>Oulun lääni.</i>															
Kajaani, kaupunki	1 213	—	1 250	—	653	—	835	—	630	50	2	—	4 583	50	1 640
Oulu, »	3 482	3	5 849	—	11 066	8	3 183	—	1 936	65	56	—	25 572	76	44 504
Yhteensä	4 695	3	7 099	—	11 719	8	4 018	—	2 566	115	58	—	30 155	126	46 144
<i>Lapin lääni.</i>															
Kemi, kaupunki	1 587	—	3 262	—	1 911	—	735	—	854	—	23	—	8 372	—	460
Rovaniemi, kauppala	660	—	415	—	377	—	561	—	251	3	1	—	2 265	3	3 066
Yhteensä	2 247	—	3 677	—	2 288	—	1 296	—	1 105	3	24	—	10 637	3	3 526
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>															
Jomala, kunta	1	—	13	—	6	—	9	—	5	3	—	—	34	3	—
Maarianhamina, kaupunki	548	—	1 591	—	957	—	1 160	—	413	—	—	—	4 669	—	—
Yhteensä	549	—	1 604	—	963	—	1 169	—	418	3	—	—	4 703	3	—
Koko maa yhteensä — <i>Dans tout le pays</i>	89 060	339	141 942	101	332 702	61	39 464	34	101 561	11 570	3 170	—	807 899	12 105	547 290.25

Taulu 8. Teurastamoissa teurastettujen ja tarkastettujen ruhojen lukumäärä v. 1938.
Tableau 8. Nombre des animaux abattus et examinés aux abattoirs, en 1938.

Teurastamot Abattoirs	Raavaita Gros bétail	Hiehoja ja suurempia vasikoita Génisses et grands veauz	Pikku- vasikoita Petits veauz	Lampaita Moutons	Sikoja Porcs	Hevosia Chevaux	Yhteensä Total
<i>Uudenmaan lääni.</i>							
Helsinki, H:gin kaupunki	24 454	17 294	4 271	13 039	25 101	207	84 366
» Karjakeskuskunta r.l.	4 569	6 345	4 360	4 765	24 264	—	44 303
Lohja, Länsi-Uudenmaan Osuusteurastamo r.l.	1 139	801	624	544	3 005	81	6 194
Porvoo, Borgå Stads Slaktinrättning	649	172	2 057	164	1 152	70	4 264
Yhteensä	30 811	24 612	11 312	18 512	53 522	358	139 127
<i>Turun ja Porin lääni.</i>							
Hiumppila, Lounais-Suomen Osuusteur. r.l.	127	260	391	97	117	10	1 002
Loimaa, Lounais-Suomen Osuusteur. r.l.	463	915	1 253	453	351	43	3 478
Maaria, K. A. Ojala	792	640	366	504	966	160	3 428
Pori, Satakunnan Osuusteurastamo r.l.	3 112	2 291	1 738	1 531	4 933	165	13 770
Salo, Lounais-Suomen Osuusteur. r.l.	1 882	3 289	2 258	1 487	3 507	111	12 534
Turku, »	4 503	7 508	1 610	1 608	33 800	92	49 121
Turku, J. E. Hvitfelt	865	896	477	569	743	87	3 577
Vehmaa, Lounais-Suomen Osuusteur. r.l.	544	853	771	499	601	22	3 290
Yhteensä	12 288	16 592	8 864	6 748	45 018	690	90 200
<i>Hämeen lääni.</i>							
Forssa, Forssan kauppa	586	1 054	2 303	650	830	50	5 473
Hämeenlinna, H:linnan kaupunki	2 124	1 633	668	1 326	2 470	120	8 341
Lahti, Lahden kaupunki	1 209	486	315	186	1 295	146	3 637
Tampere, Tampereen kaupunki	9 241	12 106	2 489	9 678	10 256	313	44 083
Yhteensä	13 160	15 279	5 775	11 840	14 851	629	61 534
<i>Viipurin lääni.</i>							
Kouvola, Karjakeskuskunta r.l.	1 232	341	509	637	767	60	3 546
Viipuri, Viipurin kaupunki	9 765	11 020	8 003	7 864	15 280	491	52 423
Yhteensä	10 997	11 361	8 512	8 501	16 047	551	55 969
<i>Kuopion lääni.</i>							
Kuopio, Savo-Karjalan Osuusteurastamo r.l.	3 255	2 489	3 089	2 611	5 006	101	16 551
Yhteensä	3 255	2 489	3 089	2 611	5 006	101	16 551
<i>Vaasan lääni.</i>							
Kokkola, Keski-Pohjanm. Osuuskauppa r.l.	1 239	1 785	3 425	999	1 545	59	9 052
Seinäjoki, Osuusteurastamo Itikka r.l.	3 069	5 420	9 649	4 890	4 151	142	27 321
Vaasa, Vaasan kaupunki	1 869	2 436	9 928	930	5 658	56	20 877
Yhteensä	6 177	9 641	23 002	6 819	11 354	257	57 250
<i>Oulun lääni.</i>							
Oulu, Osuuskunta Karjapohja r.l.	4 364	5 882	3 901	1 838	2 863	102	18 950
Yhteensä	4 364	5 882	3 901	1 838	2 863	102	18 950
<i>Lapin lääni.</i>							
Tornio, Karjakeskuskunta r.l.	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	—	—	—	—	—	—	—
<i>Ahvenanmaan maakunta.</i>							
Gölby, Ålands Andelsslakteri m. b. t.	503	1 012	446	2 522	781	24	5 288
Saltvik, Ålands Jordbrukares Exportslakteri A/B ..	284	656	167	332	134	2	1 575
Yhteensä	787	1 668	613	2 854	915	26	6 863
Koko maa yhteensä — Dans tout le pays	81 839	87 524	65 068	59 723	149 576	2 714	446 444

Taulu 9. Lihantarkastamoissa ja teurastamoissa tarkastettujen ruhojen lukumäärä yhteensä v. 1938.
Tableau 9. Nombre des viandes examinées aux bureaux d'inspection et aux abattoirs, en 1938.

	Raavaita Gros bétail		Hiehoja ja suurempia vasikoita Génisses et grands veaux		Pikku- vasikoita Petits veauz		Lampaita Moutons		Sikoja Porcs		Hevosia Chevaux		Yhteensä Total		Suolatun sa- vustettuna, pal- vattuna lihnaa kg 1 karvas säikeä, fines en kg
	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	
Lihantarkastamoissa — Bureaux d'inspection ...	89 060	339	141 942	101	332 702	61	139 464	34	101 561	11 570	3 170	—	807 899	12 105	547 290.25
Teurastamoissa — Abattoirs	81 839	—	87 524	—	65 068	—	59 723	—	149 576	—	2 714	—	446 444	—	—
Yhteensä — Total	170 899	339	229 466	101	397 770	61	199 187	34	251 137	11 570	5 884	—	1 254 343	12 105	547 290.25

Taulu 10. Yhdistelmä lihantarkastamoissa v. 1938 suoritetussa lihantarkastuksessa aiheutuneista erikoisista toimenpiteistä (koko maa).

Tableau 10. Résumé des mesures spéciales prises par les bureaux d'inspection (dans tout le pays), en 1938.

Syy Cause	Hylätty — Non approuvés								Erik. käsitelty Traitement spécial		Hylätty suolattua, savustettua, palvattua t. m. s. lihaa kg Viandes non approuvées, salées, fumées etc. en kg
	Nautoja Bovidés		Lampaita Moutons		Sikoja Porcs		Hevosia Chevaux		Nautoja Bovidés	Sikoja Porcs	
	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps			
Abscessus	4	605	1	92	4	163	—	4	—	—	5
Actinomycosis	4	320	—	1	1	7	—	—	—	—	—
Angiektasia hepatis	—	1 549	—	269	—	1	—	1	—	—	—
Anthrax	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arthritis, Bursitis	21	125	—	—	3	16	2	8	—	—	—
Bronchopneumonia	—	2	—	—	—	87	—	—	—	—	—
Cystae	—	410	—	59	—	252	9	—	—	—	12
Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—
» inermis	22	167	—	—	—	—	—	—	413	—	—
» tenuicollis	—	—	—	605	—	658	—	—	—	—	—
Distomatosis	—	25 295	—	13 985	—	—	—	—	—	—	—
Echinococcus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rhusiopathia suis	—	—	2	—	47	84	—	—	—	—	—
Icterus	149	611	37	57	9	7	—	—	—	—	—
Kachexia	171	5	60	2	7	2	13	1	—	—	—
Kehittymättömyys ¹⁾	298	6	19	—	—	1	—	—	—	—	—
Likaantumisen ²⁾	127	3 283	5	231	3	405	—	—	—	—	—
Mastitis	71	1 115	1	1	—	15	—	1	—	—	—
Metritis	32	44	—	1	6	1	2	—	—	—	—
Nephritis	31	127	—	1	2	41	—	2	—	—	—
Pilaantumisen ³⁾	1 074	4 043	10	167	19	487	9	33	—	3	3 443.5
Pyæmia	10	3	1	—	3	—	2	—	—	—	—
Rehu-, kaltausvesi-, veri- asp. ⁴⁾	—	35 707	—	5 198	—	32 426	—	486	—	—	—
Septicaemia	1 037	—	4	—	15	—	9	—	—	—	—
Tuberculosis	3	10	—	—	—	24	—	1	—	13	—
Tumores	5	76	—	68	—	11	—	5	—	—	—
Vieras hajuu, väri, maku ⁵⁾	373	937	5	34	55	227	28	2	4	1	143
Fraktura	—	781	—	47	—	375	—	62	—	—	—
Muu syy ⁶⁾	505	1 739	12	2 874	48	666	46	111	—	1	4
Yhteensä — Total	3 937	76 963	157	23 692	224	35 956	120	717	417	20	3 607.5

Taulu 11. Yhdistelmä teurastamoissa v. 1938 suoritetussa lihantarkastuksessa aiheutuneista erikoisista toimenpiteistä (koko maa).

Tableau 11. Résumé des mesures spéciales prises aux abattoirs (dans tout le pays), en 1938.

Abscessus	3	609	—	36	5	733	—	6	—	—	—
Actinomycosis	2	400	—	—	—	26	—	—	—	—	—
Angiektasia hepatis	—	1 342	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Anthrax	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arthritis, Bursitis	8	104	—	—	4	236	—	4	—	—	—
Bronchopneumonia	—	—	—	—	—	6 103	—	—	—	—	—
Cystae	—	167	—	1	—	255	—	1	—	—	—
Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» inermis	2	501	—	—	—	—	—	—	490	—	—
» tenuicollis	—	—	—	592	—	404	—	—	—	—	—
Distomatosis	—	25 138	—	7 184	—	—	—	—	—	—	—
Echinococcus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rhusiopathia suis	—	—	—	16	33	191	—	—	—	—	—
Icterus	49	37	24	33	8	12	—	—	—	—	—
Kachexia	29	1	31	—	33	—	7	—	—	—	—
Kehittymättömyys ¹⁾	140	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Likaantumisen ²⁾	—	70	—	10	—	3	—	—	—	—	—
Mastitis	14	1 304	1	—	—	7	—	—	—	—	—
Metritis	13	168	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Nephritis	14	86	—	—	5	70	—	—	—	—	—
Pilaantumisen ³⁾	2	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Pyæmia	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Rehu-, kaltausvesi-, veri- asp. ⁴⁾	—	17 409	—	927	—	61 249	—	23	—	—	—
Septicaemia	158	—	1	—	10	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis	7	7	—	—	—	344	—	1	—	—	—
Tumores	10	92	1	5	1	13	2	21	—	3	—
Vieras hajuu, väri, maku ⁵⁾	25	27	1	21	27	200	—	—	—	5	—
Fraktura	—	384	—	55	—	751	—	17	—	—	—
Muu syy ⁶⁾	192	1 184	21	2 187	124	1 722	12	46	—	2	—
Yhteensä — Total	676	49 046	83	11 068	251	72 328	21	119	490	10	—

¹⁾ Développement défectueux. ²⁾ Saleté. ³⁾ Détérioration. ⁴⁾ Fourrages, eau pour échauder, sang aspiré. ⁵⁾ Odeur, couleur, goût étranges. ⁶⁾ Autres causes.

Taulu 12. Yhdistelmä lihantarkastamoissa ja teurastamoissa v. 1938 suoritetussa lihantarkastuksessa aiheutu-
neista erik. toimenpiteistä (taul. 10 ja 11 yhdistettyinä)

Tableau 12. Résumé des mesures spéciales prises par les bureaux d'inspection et les abattoirs, en 1938.
(Tableaux 10 et 11 combinés).

Syy Cause	Hylätty — Non approuvés								Erik. käsitelty Traitement spécial		Hylätty suolattua, savustettua, palvattua t. m. s. libaa k. Viandes non approuvées, salées, fumées etc. en kg
	Nautoja Bovidés		Lampaita Moutons		Sikoja Porcs		Hevosia Chevaux		Nautoja Bovidés	Sikoja Porcs	
	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhon osia Divers organes ou portions de corps			
Abscessus	7	1 214	1	128	9	896	—	10	—	—	5
Actinomycoosis	6	720	—	1	1	33	—	—	—	—	—
Angiektasia hepatitis	—	2 891	—	269	—	9	—	1	—	—	—
Anthrax	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arthritis, Bursitis	29	229	—	—	7	252	2	12	—	—	—
Bronchopneumonia	—	2	—	—	—	6 190	—	—	—	—	—
Cystae	—	577	—	60	—	507	—	10	—	—	12
Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—
» inermis	24	668	—	—	—	—	—	—	903	—	—
» tenuicollis	—	—	—	1 197	—	1 062	—	—	—	—	—
Distomatosis	—	50 433	—	21 169	—	—	—	—	—	—	—
Echinococcus	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rhusiopathia suis	—	—	2	16	80	275	—	—	—	—	—
Icterus	198	648	61	90	17	19	—	—	—	—	—
Kachexia	200	6	91	2	40	2	20	1	—	—	—
Kehittymättömyys ¹⁾	438	7	22	—	—	1	—	—	—	—	—
Likaantuminen ²⁾	127	3 353	5	241	3	408	—	—	—	—	—
Mastitis	85	2 419	2	1	—	22	—	1	—	—	—
Metritis	45	212	—	1	6	2	2	—	—	—	—
Nephritis	45	213	—	1	7	111	—	2	—	—	—
Pilaantuminen ³⁾	1 076	4 054	10	168	19	487	9	56	—	3	3 443.5
Pyæmia	18	3	1	—	4	—	2	—	—	—	—
Rehu-, kaltausvesi-, veri-asp. ⁴⁾	—	53 116	—	6 125	—	93 675	—	486	—	—	—
Septicaemia	1 195	—	5	—	25	—	9	—	—	—	—
Tuberculosis	10	17	—	—	—	368	—	2	—	13	—
Tumores	15	168	1	73	1	24	2	26	—	3	—
Vieras haju, väri, maku ⁵⁾	398	964	6	55	82	427	28	2	4	6	143
Fraktura	—	1 165	—	102	—	1 126	—	79	—	—	—
Muu syy ⁶⁾	697	2 923	33	5 061	172	2 388	58	157	—	3	—
Yhteensä — Total	4 613	126 009	240	34 760	474	108 284	132	845	907	30	3 603.5

Taulu 13. Teurastetun siipikarjan tarkastus maastavientiä varten 1938.

Tableau 13. Inspection de la volaille abattue pour exportation, en 1938.

Siipikarjateurastamo Abattoir de volailles		Tarkastettu teurastettua siipikarjaa vientiä varten Volaille abattue inspectée			
N:o	Nimi ja paikkakunta Nom et lieu	Laatikoita kpl. Caisnes, nombre	Bruttopaino l'oids brut	Nettopaino Poids net	Hylätty eläimiä kpl. Nombre des animaux non approuvés à l'inspection
1	Lounais-Suomen Osuusteurastamo r.l., Turku	5 329	123 033.5	94 422.5	872
2	Kontio & Kontio O.Y., Turku	9 410	194 782.8	176 502.8	2 126
3	A. A. Bergelin, Turku	4 707	126 538.6	100 817.1	1 114
4	V. Likitalo, Turku	3 564	103 164.5	86 103.5	724
5	Turun kaupungin Siipikarjateurastamo, Turku	4 519	121 574	98 602	1 207
6	Helsingin kaup. Siipikarjateurastamo, Helsinki	1 131	37 753.5	31 013	713
7	M. Averin, Perkkjärvi	191	6 349	5 227	8
8	J. R. Tanner, Turku	122	5 471	4 541	213
9	Karjakeskuskunta r.l., Hiki	435	11 678.5	9 569	—
10	A. Savikurki, Kokemäki	106	2 853.5	2 338.5	2
11	W. Krugloff, Uusikirkko	12	384	312	1
12	Riistan Siipikarjateurastamo, Turku	2 288	60 394.8	48 338.2	572
13	Tauno Huiskala, Turku	2 201	56 979.5	45 675.5	1 466
14	Pohjanmaan Liha O. Y., Vaasa	235	5 588.5	4 414	42
Yhteensä — Total		34 250	856 545.7	707 876.1	9 060

¹⁾ Développement defectueux. ²⁾ Salété. ³⁾ Détérioration. ⁴⁾ Fourrages, eau pour échauder, sang aspiré. ⁵⁾ Odeur, couleur, goût étranges. ⁶⁾ Autres causes.

Taulu 14. Syötävän metsänriistan tarkastus maastavientiä varten 1938.

Tableau 14. Inspection du gibier comestible pour exportation, en 1938.

Tarkastuspaikkakunta <i>Lieu d'inspection</i>	Tarkastettu syötävää metsänriistaa vientiä varten. <i>Gibier comestible inspecté</i>			
	Laatikoita kpl. <i>Caisses, nombre</i>	Bruttopaino <i>Poids brut</i>	Nettopaino <i>Poids net</i>	Hylätty eläimiä kpl. <i>Nombre des animaux non approuvés à l'inspection</i>
Helsinki	2 645	125 552	100 156	6 466
Turku	2 561	124 878.5	102 642.5	2 153
Tornio	291	43 352	37 705	246
Vaasa	404	14 521	11 064	124
Kotka	3	145	115	—
Rovaniemi	677	82 283	68 994	1 456
Oulu	75	7 790	6 559	245
Kokkola	57	2 523	2 068	64
Lahti	3	208	163	14
Yhteensä — <i>Total</i>	6 716	401 252.5	329 466.5	10 768